

DOMOLJUB

STE V. 17. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 42

V LJUBLJANI, DNE 24. APRILA 1929

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

A. Sušnik:

Vsi kmetje v zadruga!

Koncem leta 1927. (za leto 1928 še nimamo statističnega pregleda), je bilo pri Zadrugi zvezi v Ljubljani včlanjenih 524 zadrug. Med temi je 300 hranilnic in posojilnic, ki so imele 3 milijarde 261 milijonov 246 tisoč 89 dinarjev celokupnega prometa; 639 milijonov 444 tisoč 144 dinarjev hranilnih vlog; 451 milijonov 7 tisoč 494 dinarjev posojil in 3 milijone 821 tisoč 774 dinarjev čistega dobička. Te številke nam jasno kažejo, da je pri nas Slovenceh najbolj razvito kreditno združništvo in da so hranilnice in posojilnice postale velevažen gospodarski činitelj za našega kmeta, ki se ga osvobodil iz rok oderuštva.

Slabše stoji ostalo združništvo. Na drugem mestu so nabavne in prodajne zadruga (67 po številu), nato sledijo mlekarke (33), živinorejske (26) in druge zadruga.

To nam je dokaz, da je še vedno premalo razvita zavest, kako nujno potrebna in koristna je za našega kmeta skupnost in edinstvo v vseh gospodarskih vprašanjih. Naše ljudstvo še vedno noče videti, koliko je še raznih mešetarjev, agentov, prekupcev in drugih, ki živijo na njegov račun, od njegovega trdega dela. Zlasti se to dogaja pri prodaji poljedelskih produktov in pri nabavi raznih poljedelskih potrebščin, orodja, strojev itd.

Nakup.

Nekje na Dolenjskem leži lepa in velika občina, kjer so kmetje precej zavedni in napredni, se stanovsko izobražujejo, čitajo strokovne knjige in časopise, poslušajo predavanja, obiskujejo razne gospodarske in zadruga tečaje itd. Tam sklene par pametnih gospodarjev, da se hočejo poslužiti modernih pripomočkov za izboljšanje svojega gospodarstva in si v ta namen nabaviti semena, umetna gnojila in razne stroje, ki so za tamošnje razmere primerni. Ker tam še ni nabavne zadruga, naročijo vsak zase stroje pri agentu, ki je zastopnik velike firme, ki kupuje naravnost od fabrikanta. Recimo, da vsi skupaj naročijo strojev za 10.000 Din. Kaj mi mislite, koliko zaslužita pri tem agent in njegova firma? Najmanj 10%. Tako dobi tovarnar od plačanih 10.000 Din za stroje 9000 Din, ostalih 1000 Din pa izgine v žepih posrednikov. Če bi v tem kraju obstajala nabavna zadruga, bi kmetje vplačali v tem slučaju za stroje, ki bi jih zadruga naročila naravnost v tovarni, samo 9000 Din, 1000 Min pa bi ostalo v njihovih žepih, in bi jih lahko porabili za druge gospodarske namene. Podobno se dogaja tudi pri nakupu drugih gospodarskih potrebščin. Če gre blago skozi več rok, se izgubi več procentov. Koliko denarja vrže naš kmet proč ravno vsled tega, ker se še premalo zaveda, kako koristna mu je zadruga organizacija!

Prodaja.

Da naš kmet danes svoje pridelke tako poceni prodaja, povprečno samo 11 krat dražje, kakor pred vojno, dočim mora za industrijske proizvode plačevati 18 krat več, kakor pred vojno, je med drugimi vzroki gotovo tudi ta, da prodaja kmetijskih pridelkov ni organizirana. Kmetje še vedno po večini prodajajo vsak zase in vsakemu, ki hoče kupiti. Razni agenti in prekupci pa to neslogo kmetov izrabljajo in na ceno pritiskajo, posebno še, če vedo, da je kmet v denarnih zadregah. Pri tem se dogajajo večkrat stvari, ki pomenijo že pravečato oderuštvo.

Zelenaši.

Ze zgodaj spomladi se pojavijo ponekod na kmetih tako zvani »zelenaši«, to je kupeci, ki kupujejo poljedelske pridelke kar na zeleno, še predno so dozoreli. Odtod ime zelenaši. Posebno jih kupujejo žito, sadje (zlasti češnje) in sliv. Ti zelenaši so postali prava nesreča kmeta, to so pravi oderuht, ki marsikaterega kmeta pripravijo ob vse. Da je srbski kmet danes tako zadolžen, in da mora plačevati tako visoke obresti, 20 do 30%, so krivi ravno ti zelenaši. Ti ljudje izkoriščajo kmetovo denarno stisko in pokupijo, n. pr. žito, že par mesecov pred žetvijo. Tako je po nekaterih krajih že maja meseca prodana polovica žita. Seveda nudijo zelenaši sramotno

nizke cene, ki večkrat ne dosežejo niti polovice običajne cene po žetvi. Kotaro pa dajejo po navadi posojila na visoke obresti, zraven pa si zaračunajo še potne in druge stroške.

In kaj se zgodi, če pride toča, in kmetu, ki je napravil kupčijo z zelenašem, uniči skoro vse žito? Ker je vezan izpolniti pogodbo, mora ubogi kmet sam žito kupiti po tržni ceni, ki je seveda mnogo višja, kakor je bila ona, za katero je sam žito prodal. Na ta način pride nesrečnej ob ves pridelek, zraven pa se mora še dvakrat zadolžiti.

Pa še eno je pri tem, česar ne smemo prezreti! Tak kmet ne škoduje samo sebi samemu, ampak tudi svojim stanovskim tovarišem. Kajti take kupčije na zeleno silno slabo vplivajo na tržne cene. Cene kmetijskim pridelkom vsled tega padajo, kmetje imajo veliko škodo in celokupno narodno gospodarstvo mora utrpeti večkrat težke milijone.

Kmet, pomagaj si sam!

Pri nas so se zelenaši vrgli najbolj na hmelj. Kupčije pa se ne udeležujejo samo domačini, ampak tudi tuji. Stvar je prišla že tako daleč, da po nekodi interesi že kličejo državno oblast na pomoč in prosijo, naj jih z zakonom zaščiti pred zelenaštvom.

To je že vse v redu. Država je tudi dolžna ščititi svoje državljane in preganjati vsako oderuštvo. Toda v prvi vrsti je le eno potrebno, da si kmetje sami pomagajo. Vsako zelenaštvo bi bilo izključeno, če bi kmetje držali trdno skupaj in bi organizirali prodajo svojih pridelkov.

To nam dokazujejo druge države, n. pr. Danska. Tam je vsa prodaja poljedelskih produktov zadruga organizirana. Prodajne zadruga so odločujoč faktor pri prodaji in tako obvladajo trg, da tisti kmet, ki ni organiziran v zadrugi, svojega pridelka niti prodati ne more. Na ta način so kmetje naravnost prisiljeni, da pristopijo k zadrugam.

Tudi pri nas moramo stremeti za tem. Kjer razmere to le količjak dopuščajo, se morajo osnovati nabavne in prodajne zadruga. Zlasti za tiste kraje, ki pridelujejo kolikor toliko enoten pridelek, n. pr. hmelj, sadje, vino itd. zadrugaštvo lahko postane pravi blagoslov in rešitelj iz rok zelenaštva in drugega oderuštva.

Novice iz Beograda.

Spremembe vodilnega uradništva v Srbiji.

Po kraljevem ukazu in na predlog ministra za notranje zadeve bo izmenjenih cela vrsta okrajnih glavarjev in drugih upravnih uradnikov v Srbiji. Na predmetna mesta bodo postavljeni samo v svoji stroki izobraženi državni uradniki.

Samo eno policijsko ravnanje.

Novi zakon o državni upravi predvideva samo eno policijsko ravnanje za vso državo. Bo v Beogradu in bo imelo nalogo skrbeti za mir in red po vsej kraljevini.

Vrhovni zakonodajni svet.

je zopet prišel s sejami. Obravnava zakon o državnih in nedržavnih cestah, nato pa se je pečal s stanovanjskim zakonom, ki je že uzakonjen. Je veliko milejši kot dosedanjí ter bo veljal samo do 1. nov.

Zakon o agrarni banki

je Nj. Vel. kralj 16. aprila podpisal. Agrarna banka prevzame posle ravnanja za kmetijski kredit. Njej se dajo na razpolago fondi Hipotekarne banke, fondi za pospeševanje ribarstva, razen veterinarskega fonda. Za vse te fonde jamči država. Ko dobi zakon veljavo, postanejo vsi kmetje v naši državi menično sposobni.

Blagajniške knjige za kmetovalce.

Profesor na zagrebški gospodarski fakulteti dr. Poštić je prevzel za sedanjim ministrom dr. Frangešom vodstvo zavoda za proučevanje umnega gospodarstva naših kmetov. Po švicarskem zgledu bo ta zavod uvedel blagajniške knjige za naše kmete. Tozadavne knjige so že gotove. Naš kmet naj bi se natančno naučil voditi blagajniške knjige. Na ta način bi tudi država dobila jasno sliko o gospodarskem stanju, o potrebah naših kmetov ter obči pregled čez gospodarsko stanje prebivalstva.

Za verski pouk.

Ker se širijo vesti, da je v osnutku novega šolskega zakona veronauk odstranjen ozir. zelo otežkočen, je bil beograjski nadškof pri kralju, kateremu je obrazložil stališče katoliške cerkve. Prav tako se je izvolilo skupno zastopstvo katoliške in pravoslavne Cerkve, ki bo razložilo stališče obeh Cerkva glede verskega pouka v šoli prosvetnemu ministru.

Trošarinske kazni.

ki so bile že izrečene, a še ne plačane, so odpuščene. Prav tako se ustavi vsa kazenska postopanja, ki so se že uvedla glede prekršitve trošarinskega zakona. Plačati se mora samo trošarina. Kdor se pa bo zalotil znova, da krši trošarino, bo seveda običajno kaznovan.

Koliko oblasti bo?

V tem oziru še ni padla odločitev. — Zadnji čas govore celo samo o petih oblasteh, ki naj bi bile: slovenska, hrvatska, beograjska, sarajevka in skonljanska.

K A J J E N O V E G A

d Posvečenje g. dr. Gregorja Rožmana v škofa bo 14. julija t. l. v ljubljanski stolnici. Posvečenje bo izvršil g. knezoškof ljubljanski dr. A. Jeglič, soposvečevalca pa bosta gg. škof lavantinski dr. A. Karlin in dr. Adam Hefter, škof krški.

d Duhovniške spremembe. Za dekana trebanjske dekanije in za škofijskega duhovnega svetnika je bil imenovan Ivan Tomazič, novoimenovani župnik v Trebnjem. Premeščeni so: Ivan Drešar, župni upravitelj na Sv. Planini, za ekspozita na Konjšico; Ciril Jerina, prefekt v zavodu svetega Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, za drugega kaplana v Moravče in Franc Markež, kaplan v Št. Juriju pod Kumom, za kaplana v Zagorje ob Savi. — Umeščen je bil za župnika v Banji loki Rud. Karš, dosedanjí ekspozit na Zdihovem. — Podeljena je župnija Sela pri Kačniku Francu Sušniku, kaplanu v Moravčah.

d Jugoslovanski svobodni pristaniški prostor v Solunu potrebuje še mnogih naprav. Obsega 60 000 kvadratnih metrov, a ima samo dve skladišči, en konjski in en goveji hlev. Naša vlada pripravlja sedaj načrt za moderno ureditev našega dela pristanišča, ker bi se sicer naš promet preko Soluna ne mogel razviti uspešno.

d Za dobro seme. V svrhu zboljšanja zemljišč in povzdige dobičkanosti naše zemlje je vlada sklenila, da po naših domačih združnih zvezah ponudi kmetovalcem boljša semena.

d Število naših izselencev za Avstralijo so avstralske oblasti določile na 428. Avstralske oblasti zahtevajo, da ima vsak priseljenec v Avstralijo 40 liver sterlingov (okoli 11.000 Din). Ker je ta vsota previsoka za naše izselence, se bo naše izseljevanje v Avstralijo omejilo.

d Deset tisoč plinov bo razdelilo ministristvo socialne politike letos med invalide. Treba napraviti prošnjo.

d Uredbo za zidanje stanovanj za železniško osebo je podpisal minister prometa dr. Korošec.

d Sestanek zunanjih ministrov Male antante (Jugoslavija, Romunija in Čeho-

slovaška) se bo vršil od 20. do 22. maja v Beogradu. Obravnava se bodo zlasti meddržavniška gospodarska vprašanja.

d Iz Zedinjenih držav Amerike sta se vrnila frančiškana o. Teofil Harapin, provincial hrvatske provincije sv. Cirila in Metoda in o. Avgust Šlibar. Med ameriški izseljenci sta se mudila šest mesecev. Obiskala sta veliko število naselbin, Povsod sta bila lepo sprejeta.

d Visoke delavske dneve. Ker se je vsled letošnje pozne pomladi delo v virogradih kasneje pričelo, so se delavske dneve po nekaterih krajih zelo dvignile. — Tako n. pr. morajo plačevati posestniki vinogradov v Vršacu v Vojvodini delovno moško moč od 60—75 Din na dan.

d Med našo državo in deln. družbo »Sufit« v Dalmaciji je nastal gospodarski spor. Kot poročila časopis'e, zavzema naša vlada v tem oziru stališče, da moramo mi ugodnosti, ki jih daje rapalska pogodba omenjeni italijanski družbi spoštovati, nesporno pa mora tudi »Sufit« vršiti svoje dolžnosti. »Sufit« je dolžan po pogojih iz l. 1925. izvoliti v upravni svet te družbe večino jugoslovenskih državljanov, katerih imenovanje mora potrditi naša vlada. Poleg tega je zavezana družba »Sufit«, da nastavi v svojih podjetjih za ravnanje, uradnike in delavce izključno le državljane naše kraljevine in da mora sedež družbe prestaviti iz Italije v Jugoslavijo. Dočim je Jugoslavija vse obveznosti izpolnila, se družba »Sufit« brani izvršiti vse to, kar se je zavezala. Finančni minister, ki je o vsej zadevi točno poučen, se sedaj bavi z rešitvijo predmetnega vprašanja.

d Visoke kazni za prekršajljene radioaparate. Glavno telegrafsko in pošto ravnanstvo je vsem svojim podrejenim organom strogo naročilo nadzirati vse v uporabi se nahajajoče radioaparate. 15. april je bil zadnji dan za prijavo. Kdor bo po tem dnevu dobili, da ima nepravilno radio-aparat, bo plačal 900 Din kazni in še aparat mu bodo zaplenili. Radio-aparat se lahko prijavi pri domačem poštnem uradu. Poštni erar bo plačal vsakemu, ki nepri-

Pravoslavna cerkev zahteva verski pouk.

Pri prosvetnem ministristvu sta bila odposlanca sv. sinoda in sta mu izročila dve spomenici z ozirom na zakonska načrta o ljudski in srednji šoli, ki točno označujeta stališče pravoslav. cerkve, ki z zakonskim načrtom o ljudskih šolah ni zadovoljna, češ da verskega pouka iz šole sicer ne izključuje, vendar pa ga omejuje ter daje v roke nepoklicanim in tako loči verski pouk od Cerkve, kar pomenja poizkus začetka kulturnega boja. Tak zakon da ni izraz narodne volje, ker je narod veren. Zato je zaponski načrt v onem delu, v katerem loči verski pouk od Cerkve ne samo neumesten, temveč tudi protinaroden. Ne morejo se uničiti naravne pravice staršev, da se njih otroci vzgajajo v verskem duhu

one prave vere, ki jo oni izpovedujejo. Verouk morajo poučevati samo duhovniki.

Uredba o organizaciji ministrstev.

V »Službenih novinah« je bila 20. apr. objavljena uredba o organizaciji predsedništva, vlade in posameznih ministrstev in je takoj stopila v veljavo. Vsako ministrstvo je v svrhu uspešnega delovanja razdeljeno na gotovo potrebno število oddelkov. Uredba natančno določa, kaj spada v ta ali oni oddelek. Vsa glavna ravnanstva, glavni inšpektorati itd., ki so se izkazali kot drage — ovire hitrega in točnega delovanja, so ukinjeni. Zmanjšalo se je število oddelkov in njih predstojnikov, pa tudi uradnikov višjega položaja bo skoraj polovico manj, kot doslej.

javljenca naznani, 300 Din nagrade in ime naznanitelja ostane tajno.

d Rentgenološki oddelek splošne bolnice v Ljubljani je radi prezidav in namočanja nove aparature počenši s tekočim tednom svoj obrat omejil in ga takole uredil: diagnostika samo od 8 do 10, slikanje pa od 10 do 11 dopoldne. V popoldanskih urah samo obsevanje. Ker se obratuje le z enim strojem in v enem samem prostoru, izjeme ne bodo možne. — Ravnatelj bolnice: dr. Ješe s. r.

d Za izrednega profesorja na tehnični fakulteti v Ljubljani je imenovan g. dr. Andrej Gosar.

d Nemški avtomobilisti na 132 avtomobilih so prišli pretekli teden preko Maribora na našo državo. Bili so v Mariboru slovesno sprejeti, tako tudi v Zagrebu, kjer je bila nemškim gostom v čast prirejena pojedina, ki sta se je udeležila tudi ministra dr. Korošec in dr. Mažuranič. Sočelovala je vojaška godba. Brzjavni pozdravi oziroma uganostni izjavi sta bili odposlani Nj. Vel. kralju Aleksandru in nemškemu državnemu predsedniku Hindenburgu.

d Milijon 200 tisoč dinarjev posojila bodo najele Brežice, da zgradijo uradno poslopje za glavarstvo in za orožništvo.

d Kakšno vojno odškodnino nam je dala doslej Bolgarija. Skupaj okrog ene milijarde dinarjev. In sicer: 250 tisoč ton premoga v vrednosti 179 milijonov dinarjev, nato 2500 železniških vagonov, 115 lokomotiv, 450 drugih strojev in raznega železniškega materiala v vrednosti 470 milijonov dinarjev, 150 milijonov dinarjev v gotovini, za 150 milijonov raznega blaga in za 100 milijonov žive goveje živine.

d Ljubljanska univerza se bo imenovala odslej Univerza kralja Aleksandra I.

d Izlet v Prago. Kdor se je prijavil za praški orlovski izlet, naj pošlje takoj predsedstvu Jugoslovanske orlovske zveze v Ljubljani, Ljudski dom sledeče podatke: natančen naslov (ime in priimek), redno bivališče, pristojnost, poklic, dan, mesec in leto rojstva ter naslov postaje, na kateri se namerava priključiti skupnemu transportu. V bodoče naj vsebujejo vse event. nove prijave navedene podatke.

d Občni zbor »Podpornega društva organistov v Ljubljani, se vrši dne 30. t. m. t. j. prihodnji torek ob 11 dopoldne v Rokodelskem domu Kemenskega ulica 12. Polovična vožnja za vse udeležence je dovoljena. Vsak, ki vzame na domači postaji vozni listek, naj da istega žigosati z mokrim žigom in naj listka potem v Ljubljani na postaji ne odda. S potrdilom, da se je občenega zbora res udeležil, se potem z istim listkom odpelje nazaj domov. Organizatorji! Pokažite svojo zavednost s tem, da se občenega zbora v prav obilnem številu udeležite. V zavednosti in slogi je moč vsakega društva in vsake organizacije.

d V vojnem ministrstvu izdelujejo kot poročila časopisje predlog, s katerim bo vojaško službovanje za dijake znižano od 9 na 6 mesecev.

d Prevoz inozemskega blaga preko jugoslovanskih železnic. L. 1926. je znašal prevoz blaga iz tujih držav preko Jugoslavije 1.997.173 ton, naslednje leto pa dva milijona 279.880 ton. V letu 1928. se je prevoz predvsem radi ostre zime nekoliko znižal; znaša namreč 2.184.413 ton.

d Glasilo bivše srbske zemljoradniške stranke »Novosti« je vsled denarnih težkoč prenehalo izhajati.

d Mesto brez dolga je hrvatska Požega. Nedavno je mestna uprava prodala gozd za pet milijonov dinarjev in tako ne samo poplačala vse dolgove, temveč ima na razpolago še dva in pol milijona dinarjev za razna nujna dela. Res zavidevanja vredno mesto.

d Mednarodno letalsko pristanišče v Dalmaciji. V bližini Trogira pri Divuljah izdelujejo veliko pristanišče za letala, ki bo slavljenjo na razpolago mednarodnemu zračnemu prometu. Tri velike shrambe za letala so že dograjene. Tudi šola za pilote (voditelje zrakoplova) so ustanovili in šteje 50 učencev.

d Zakon proti korupciji je stopil v veljavo 18. aprila.

d Odkritje spominske plošče afriškemu misijonarju in raziskovalcu dr. Ignaciju Knobleharju se bo vršilo v nedeljo dne 26. maja 1929 na njegovi rojstni hiši v Škocijanu pri Mokronogu. Odkritje se bo izvršilo kar mogoče slovesno in bo ta dan v Škocijanu nekak misijonski dan; slovesna

maša na prostem, cerkveni govor, govor pri odkritju, petje; popoldne sklopično predavanje o Knobleharju in njegovi misijonski pokrajini (osrednji Afriki). — Odbor za postavitev plošče prosi misijonske prijatelje in častilce velikega slovenskega raziskovalca za darove, s katerimi bi se krili stroški. (Naslov: Škocijan pri Mokronogu.)

d Tovarna za izdelovanje lekarniških potrebščin bo zgrajena v Zagrebu. Stala bo več milijonov dinarjev. — To bo prva takšna tovarna v Jugoslaviji. Doslej smo lekarniške preparate dobivali iz Švice. Ustanovitelji upajo, da bo mogla nova tovarna s svojimi izdelki zalagati ves Balkan.

d V Topolšci je zaspala v Gospodu učiteljica č. sestra Lavrencija Pirnat.

d Srčni kapi je podlegel Matevž Martinjak, progovni čuvaj v Gorenji vasi pri Ratečah.

d Vas Gatina pri Grosupljem pogorela. Preteklo soboto popoldne je v Gatini začela goreti hiša Janeza Kmeta št. 12, ki je krita s slamo in stoji blizu železnice. Sodi jo, da jo je vnela iskra iz lokomotive. Kmetje so se vedno ball, da se bo to zgodilo, kar se je končno res. Prva hiša je takoj do tal pogorela, veter pa je zanesel ogenj tudi na ostalo vas. Pogorelo je 19 poslopij, od teh 8 stanovanjske hiše, potem dva prašiča in vsa krma in živila. Kmetom je ostal samo krompir, ki ga imajo že v zemlji. Na pogorišče je v najkrajšem času prihitelo 10 gasilnih društev, ki so pridno gasila, dokler ni zmanjkalo vode po vodnjakih, uporabljala so celo gnojnice, nato pa so skušala ogenj omejiti, da se ni razširil še na ostalo vas. To se jim je posrečilo. Škoda se še ne da preceniti, zavarovalnina pa je nizka.

d Približno 25 ha gozda je uničil požar na oblastnem posestvu v Ponovičah pri Litiji. Škoda 300 do 400 tisoč Din.

d Z nožem si je prerezal polovico dlani učenec Pepček Zemljič od Sv. Miklavža pri Ormožu. Je umrl vsled zastrupljenja krvi, ker je bil nož rjav.

d »Sedaj pa nimam več ročice.« — V Harkanovcih pri Osijeku se je igral štiri-letni Jurček Podgorača s sekuro in si odsekal desno roko. Otrok se je onesvestil

PO DOMOVINI

SMARTNO OB SAVI.

(Elektriko dobimo.)

Končno bomo vendar dobili tudi v našo pod-občino elektriko. V pogodbi med našo občino in ljubljansko, ki jo je naša občinska uprava odobrila v zadnji občinski seji, je zagotovljena tudi napeljava elektrovida v naše Posavje. V treh mesecih po odobritvi pogodbe — veliki župan in občinski komisar morata še pogodbo odobriti — je ljubljanska občina dolžna na lastne stroške postaviti daljnovod. Cena električnemu toku bo ista, kakor je v sosedni občini Ječica, oziroma v Ljubljani in tudi naša razsvetljava v isti izmeri kakor na Ječici bo zastojna. Skušalo se je doseči ugodnejšo ceno za tok, a ker bo napeljava precej stala, zastopniki mesta niso mogli pristati na nižjo ceno, kakor je v sosednji občini, kjer so enake razmere. Vsekakor pomeni elektrika v vseh velikih gospodarskih napravah.

DOBERNIC.

Naša dekleta so priredila pod vodstvom gospospice učiteljice razstavo ročnih del, ki je nas kar presenetila po svoji obsežnosti in dovršenosti. Razstava nas je prepešila, da so dekleta dobro izrabila zimski čas. Kaj pa drugo jesen in zimo? Ali ne bi bil potreben gospodinjstvi tečaj tudi v Dobnici? Če so se dekleta tako zanimala za tečaj ročnih del, ali se ne bi za gospodinjstvega še veliko bolj? Razmišljajmo!

RETECE

Bela žena smrt se pri nas letos precej pogosto pojavlja. Pokrčila je že štiri žene, enega otroka in tri mče v hladni grob. Med temi sta dva mča umrla naglo smrti. Enega je drevo ubilo v hribnem domu, drugega je pa zadel mrhovit pri delu. Oba ta nesrečna slučaja nas opominjata, da bodimo vedno pripravljeni. Naštareša pa je bila med temi M. Kuralt, ki je dekletka že šest let. Bila je članica našega društva, in mati tukajšnjega organista.

Dne 5. aprila so našli v Sorji neznano žensko truplo. Njena identiteta se ni mogla niti dognati, in je bila po sodniškem dovoljenju pokopana na tukajšnjem pokopališču.

Letosnja zima je tudi nam prizadela marsikaj škodo. Bilo je tako strašno mraz, da smo že mislili odriniti v Afriko. Toda ker smo tako silno radi doma, smo vseeno vztrajali in tako dečakali teplo nomad.

Kmetje se seje, orajo in sadijo. Po polju in po vrtovih se vse živo. Vrišamo in pojejo, da se bar oblaki razprše in sije toplo sonce, ki nas po časi otrava od stranskega mraza. K našemu nebu se pridružijo še ptički in iz tega nastane cel pevski koncert v prosti naravi.

CATEŽ POD ZAPLAZOM.

(† Ignacij Kutnar.)

Blagega starega gospodara ni več med nami. Četežani; onega moža namreč, ki je bil nam vsem najlepši zgled pobožnosti, vztrajnosti in še drugih lepših čednosti. Ni več med nami vedno vsečlega obraza starega gospodara, častiljive postave 88 letnega starčka, ki je 63 let vneto služil Bogu in se vsaga žrtvoval za blagor duš, ki so mu bile izročene. Nečestim ljudem od povsod je bil rajni znan kot vzorni spovednik. Spovednica je postala njegov drugi dom; tudi cele dneve je prebil v njej.

ureditev podzemskih jam v Ponovi vasi pri Grosupljem.

d »Ljudska samopomoč« v Mariboru, obvešča s tem cenj. članstvo in vse občinstvo Slovenije, da nimajo poverjeniki po sklepu I. običnega zbora nobene pravice do kakšnega inkasa, in da se priznavajo samo plačila izvršena po naših poštnih položnicah oziroma direktna plačila v društveni pisarni v Mariboru. Vsi poverjeniki sprejemajo prihodnje dni nova pooblastila.

In njegov ded tudi, ko je videl, kaj se je zgodilo. Ko sta prišla zopet k zavesti, je Jurček navno rekel: »Glej, dedek, sedaj pa nimam več ročice!« Dečka so z vlakom prepeljali v zagrebško bolnico.

d Težak hlood ga je potegnil v vodo. Pretekli teden je viničar Jakob Duh čakal ob Dravinji v št. Vidu pri Ptuj in z dolгим drogom lovil les, ki je plaval po Dravinji. Ko je najmanj slutil, ga je težak hlood potegnil za seboj v vodo. Dolgo časa je Duh plaval po sredi, ljudje, ki so gledali, mu niso mogli pomagati, kmalu je izginil pod vodo, ki ga je odnesla daleč od domačije. Trupla še niso našli.

d Dve starki sta se zadušili v Trenkovi ulici v Zagrebu. Ker je bila hiša nova, sta starki zelo kurili, da bi pospešili sušenje zidu. V skvarjenem zraku pa sta preminuli.

d Ostra kazen za nespametno norčijo. Neki privatni uradnik v Subotici je nedavno pritrdil na javno klop šivanko, kamor je kmalu nato sedel Pavel Čorba, ki so ga morali nato vsled dobljene poškodbe v bolnici operirati. Povzročitelja neumestne šale so izsledili, bil je obsojen na osem dni zapora in je moral plačati poleg drugega 3000 Din za bolečine. Prizivno sodišče v Novem Sadu, ki je te dni o vsem tem razpravljalo, je pa obtožencu še zvišalo zaporno kazen na šest mesecev.

d Slana ga je pokončala. — Mizarski mojster Jožef Kosič iz Dolnjega Miholjca na Hrvaškem se je nedel pretekli teden v sosednjo vas, da kupi konja. Ko je svoj namen izvršil, se je peljal na nekem kmetem vozu proti domu. Ker na »ga« je nekoliko preveč imel, je stopil z voza in jo ubral peš. Utrujen od hoje, je padel po'eg ceste in drugi dan so našli zmrznjenega. Pokončala ga je aprilska slana.

d Tatovi na delu. V Sv. Rupertu nad Laškim je tat udril v hišo vdove Marije Pucar in odnesel 6500 Din. — Družba vzmovičev je pokradla pri trgovcu Anton Brečarju v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah različnega blaga za okrog 25.000 Din.

d Ni vsak za šoferja. Te dni se je na glavni ulici v Velikem Bečkereku pripetila težka avtomobilska nesreča. — Neki Martin Loebl, ki nima šoferskega izpita, se je peljal s tujim avtomobilom v mesto. Na glavni cesti ob pločniku se je igralo četvero otrok, ki niso opazili avtomobila, ki se je bližal z veliko brzino. Loebl je otroke sicer videl, toda ni znal avtomobila zavreti in je povozil vse štiri otroke, ki so bili težko ranjeni odpeljani v bolnišnico, »šoferja« pa so zaprli.

d »Bato« so okradli. V Vršacu v Vojvodini ima znana češka tovarna za čevlje »Bata« svojo podružnico. Neznani tatovi so te dni vlomili v prodajalno in odnesli ročno blagajno z 20.000 dinarji.

d Na 20 let težke ječe radi poverbe je bil obsojen v Belgradu upravni poročnik v p. Uroš Matejič.

d Prijatelji prirode, kupujte srečke »Županove jame«.

d Dostop v »Županovo jamo« pri Grosupljem je dovoljen vsako prvo nedeljo v mesecu. Šole prirede izlet poljubni dan, samo javijo naj prej svoj poset Društvu za

in tolažil grešnike z iskreno in tolažljivo besedo. To je postal radi svoje velike pobožnosti, svetci. Umrl gospod je bil rojen leta 1841. v šentviški fari na Dolenjskem. Duhovnik je postal leta 1833, bil je torej že biseromaznik za g. T. Zupanom je bil tudi najstarejši duhovnik naše škofije. Duše je pasel kot kaplan v št. Jurju pod Kumom, v Boštanju, v Dobriču in v št. Rupertu, kot župnik pa celih 29 let na Bučki. Zadnjih 20 let je v pokopju celnem delu preživel na Catežu pod Zaplacom. Od tu ga poznajo mnogi Dolenjci, študenti, ki so kot remarji prihitali k Mariji na Zaplazu, nekateri prav radi njega. Po plačilo k Bogu je odšel 12. t. m. zvečer. Umrl ni radi kakšne posebne bolezn, oslabele je, poučil se je, kot se sveča na oltarju pušuje v božjo čast. Spomin na starika, ki si je še 80 leten kratil čas z delom, ki je imel za vsakogar prijazno besedo, ki je do zadnjega zvesto in potrpežljivo služil Bogu, bo ostal nam in marsikomu vedno.

MEDIJA IZLAKE

Približuje se nam le na sezona, katere se je vedno veselimo, ker nas vsak dan obšurej tuč, ki prihajajo v Toplice, kjer imamo terminalno hospitalizacijo. Tudi v društvenih ozirih se življenje mečje giblje. Dne 28. aprila na Jurjevo nedeljo priredi tukajšnji orlovski odsek znano opero »Kavčev študent in »Perice«, katere bodo izvajali naši pevci in pevke.

SKOFJA LOKA.

V nedeljo 28. aprila 1929 se bodo vršile v našem mestu litne tečme Krehovega orlovskega okrožja. Vsem odsekom v okrožju sporočamo, da se začne tekme točno ob pol 10 dopoldne. Na večer istega dne pa priredi naš domači orlovski odsek znano narodno igro »Upor Bohinjcev«. Vse okoličane opozarjamo na to igro, ker je predzadnja v letošnji sezoni. Začetek bo ob 8 zvečer. Vsi vabljeni.

IG.

V četrtek 18. aprila smo imeli v naši fari pogreb, kakršnega naši fara že dolgo ni videla. Ta dan smo pokopali v bogoslovcu g. Ivana Štrjancu iz Matene 49. V cvetju mladosti 23 let je moral umreti. Vedno je bil bolj slabega zdravja, eno leto pa je s svojo boleznijo veliko trpel, zadnji mesec ni več zapustil postelje. Pred par leti mu je umrla mati. In njegov oče in obe sestri so veliko žrtvovali in veliko truda pretrpeli, da bi mu rešili življenje, in bi tako prišel do zaželenega cilja ter postal duhovnik. A ves trud je bil zastonj za ta svet. — Ko je pa tako lepo vdan v voljo božjo sklenil svoje zledno življenje, je imel pogreb, kakršnega se malokdaj in malokje vidi. Iz Ljubljane so prišli na pogreb gg. bogoslovci menda prav vsi tako, da jih je bilo v sprevedu okrog 75 in še 9 duhovnov. Zastopstvo vodstva semenišča in škofovih z vodov je bilo tudi pri pogrebu. Pred hišo, v cerkvi in ob grobu so mu v slovo zapeli gg. bogoslovci. Škofec g. Ivana — g. Mart. Stare se je pri grobu v imenu vseh z gnojivimi besedami poslovil od pokojnega. Tako velikanska udeležba pri pogrebu, zlasti še gg. bogoslovcev, je bila za očeta, sestrin in sorodnike v veliko tolažbo ob tej bridki izgubi.

SV. GREGOR NA DOLENJSKEM

Kot navadno vsako leto tako nas je obiskalo tudi letos na belo nedeljo klub stari poti mnogo okoličanih; seveda jih napoti to, ker imamo pri nas ta »rat« javeliko žlice in še nekaj; Kalošovo prosvetno društvo je uprizorilo lepo igrro »Žrtve spovedne molččnosti«. Igra je uspela v splošno zadovoljnost. Predstavlja nam, kaj trpi duhovnik, ki je res zve v svoji službi. Kaj vse raje pretrpi kot da bi prelomil spovedno tajnost. Na željo teh, ki so in onih, ki niso videli, se igra ponovi v nedeljo 28. aprila.

TREBNJE.

V kroniko trebanjske fars smo minuli teden vpisali dva pomembna dneva. Prvi dan smo se poslovlili od g. kanonika Jožefa Plantarja in ga sprejeli na kolodvor. Gospod je 15 let delal med nami. Bog mu bodi plačnik in božji blagoslov ga spremlja v novi službi. — Drugi dan smo do-

zdravili novega dušnega pastirja g. dekana Ivana Tomažiča. Mladina obeh šol s celokupnim učitelstvom, cerkvene in prosvetne organizacije in kljub poljskemu delu mnogo ljudstva je pričakovalo na postaji novega g. dekana. Tu ga je pozdravil trebnjski župan g. Jožef Zupančič s celotnim občinskim odborom. Po kratki molitvi in blagoslovu v cerkvi so v dvorani Prosvetnega doma veliki in mali izročili g. dekano pozdrave in poklone. Nato je stopil na oder g. dekan sam in v prisrčnem nagovoru si je v hipu pridobil srca vseh. Želimu gospodu dekano, da se med nami najboljše počuti in da čimprej spozna, kako ga ljubimo.

GORICA PRI RAJHENBURGU.

Spoštovani Suncovi obitelji je smrt dne 12. aprila t. l. ugrabila dobro mamo. Pokojna Ana Akšič je dočakala lepo dobo 80 let. Bila je vzorna krščanska mati, izpolnjevala zapovedi božje, bila smiselna do bližnjega. Svojim domačim je bila veselo in ljubezen. Pogreb je bil prav slovesen. Po končanem opraviilu v podružni cerkvi sv. Duha je spreved stopil na pokopališče, kjer smo telo vrnili zemlji. Na sedmih zbrani so postavili pokojni materi živ spomenik s tem, da so zbrali 174 Din za odkup in sv. krst zamorske deklice, ki naj nosi ime Ana ter naj bo mesto pokojne mame. Ane pobožen ud katoliške cerkve.

ŠENČUR PRI KRANJU.

Prosvetno društvo Naklo priredi v nedeljo 28. aprila 1929 ob 3 v Ljudskem domu v Senčurju vasplošno v 4 delj. »Vselej voljake. Med odmorom igra tamburarski odsek Prosvetnega društva Senčur. Vabimo!

BRUSNICE.

V noči od 18. na 19. aprila je imel trgovec Mihael Turk v Velikih Brunicah neprijeten obisk. Vlomilci so poskušali priti skozi okno v njegovo trgovino; toda niso imeli sreče, ker sta se gospodar in gospodinja pravočasno zbudila ter s kričanjem t. tove prepečila. — Najbrž isti vlomilci so v isti noči razkopali zid pri neki vinski shrambi, kjer so tudi slabo našli, ker je bila zidanka prazna in si torej niso mogli privoščiti vinske koplje po trudnem nočnem vlomskem delu.

SELA PRI KAMNIKU.

Pretekla nedelja, dne 14. t. m., je bila eden najlepših dni v življenju naše župnije. Poslavljeni so se od nas preskrbni naš gospod župnik preč. g. Ivan Tomažič. Mi in vsi, ki ga poznamo, vemo, kaj je bil nam šlovec, ki ni mislil nase, ampak na nas, svoje župljane. Za njegovega bivanja med nami je čisto in močno zrastle zvezda prosvete tudi v naših hribovskih vasi. On je svetoval, bodril, pomagal! Zato pa je tako težko, pretežno slovo. Iskrene so naše želje, velike so, ki zanje ve. Nebo! — Predobremu gospodu klifemo: Bog naj plačuje! Bog naj blagoslavlja nova pota! Velika setev naj rodi bogato žetev!

IG PRI LJUBLJANI.

Ižanski Orli in Orlice so priredili na belo nedeljo zelo lepo uspelo akademijo, pri kateri je sodelovala godba iz Ljubljane. Ljubek je bil nastop obojnega naraščanja, posebno pa je ugašlo petje o Dobrodošo spremljano s telovadbo. Vsi navzoči pa so imeli eno samo željo, da se snidemo čimprej pri podobni prireditvi na lgu.

DOBOVA.

Fantje odhajajo k vojakom. Malo manj jih je bilo kot druga leta in tudi manj brušča. Vendar pravega reda, dostojnosti in treznosti, kot bi moralo biti, pa še dolgo ne bo. Kljub strogi naredbi vojskih in političnih oblasti se nekateri fantje navzlejo alkohola, da ne vedo, kaj delajo. Ali bi ne bilo lepše, da bi fantje-rekruti stopili skupaj in zapeli lepo narodno pesem in se na ta način dostojno poslovili od domače grude. — Neka posebnost v naši tri je, da ima vsaka občina v fari svojo kapelico. Ena kot druga so bogato okrašene z rožami, ki so naravnost umetniško izdelane in je to delo naših deklet. Tako bodo sedaj preuredili in skoro na novo postavili kapelico v Rigoncah in Velikem Obrežu, da ne bosta zaostajali za drugimi. — Na marsikateri šoli prirejajo koncem šolskega leta razstave, v katerih se pokaže obširno razno delo v risanju, ženskih ročnih delih itd. Ker v Dobovi, kjer imamo šestrzrednico, tega še nismo videli, upamo, da nam učiteljski zbor dobovski napravi to iznenađenje in priredi koncem šolskega leta šolsko razstavo v veselje faranov in v spodbudo mladini in tudi v ponos učiteljskemu zboru.

ŠOSTANJ-SMHEL.

Umrl je 10 t. m. Toter Franc, gostilničar in posestnik v Šostanju, član gasilnega društva. Pogreb je bil 13. t. m. — V Smhlu pa je bil 13. aprila zaključek prvega gospodinjkega tečaja, 14. aprila dopoldne pa razstava kuhinjskih in ročnih del v Društvenem domu.

Katoliška cerkev.

s Cerkevna poroka. Konkordat med italijansko vlado in sv. stolico določa, da imej poroka pred duhovnikom polno veljavo tudi za državo. Duhovnik prečita pri tem iz državne postave par členov, ki se tičejo zakona in družine, kakor je delal doslej občinski načelnik ali župan. Nekateri so se vprašali, ali bo duhovnik moral pri tem opasati državno trobojnico. Italijanski časniki so poizvedeli v Rimu in sedaj odgovarjajo, da trobojnica ni potrebna za veljavnost zakona. Zadostuje, da duhovnik opravi predpisane cerkvene obrede. Ako hoče, si v znak spoštovanja do državne trobojnice lahko opase.

s Katoliška cerkev bo dobila prvenstvene pravice v Jeruzalemu. Za prvega papeževnega nuncija v Jeruzalemu bo imenovan monsignor Valley. Vatikan bo zgradil na najbolj vidnem najvišjem mestu Jeruzalema palačo za svoje poslanstvo. Tako bo nad Jeruzalemom plapolala papeževa zastava. Vatikan se že pogaja z Vel. Britanijo kot protektorico Svete dežele o pravicah katoliške cerkve. Po vsej verjetnosti bo dobila katoliška cerkev prvenstveno pravico nad vsemi svetimi mesti v Jeruzalemu, Betlehemu in Nazaretu.

Italija.

s Težave v Tripolitani. V prekmorski afriški deželi Tripolitani, katero je Italija pridobila leta 1911, v vojni proti Turkom, je izbruhnil nov oborožen upor tamkajšnjih plemen. Arabce je težko ugnati, ker se skrivajo v puščavah, ki so radi neznosno vročine in peščenih viharjev težko dostopne. Večji del prebivalstva se je Italiji že podvrgel, nekatera bojevitna plemena pa še vedno kljubujejo. Te dni so se spet dvignila in hotela naskočiti iz zasede italijanske posadke. Toda vojaški zrakoplovi so jih pravočasno opazili in prišlo je do krvavega spopada, kjer je obleto 60 Arabcev.

s Italijanski kralj o razorožitvi. Italijanski kralj Viktor Emanuel je 20. aprila otvoril parlament s prestolnim govorom, v katerem je izjavil med drugim: Konference za razorožitev so se vrstile v zadnjih letih druga za drugo. Toda razorožitev je ostala do sedaj samo lepo upanje, katero pa je ovirano z neprestanimi oboroževanji na suhem, na morju in v zraku. Dolžnost države je torej, da se pravočasno pripravi za obrambo domovine. Dvig in vzgoja naroda mora biti najplemenitejša naloga vlade.

skega leta šolsko razstavo v veselje faranov in v spodbudo mladini in tudi v ponos učiteljskemu zboru.

Karl May-zvezek II. Izšel Tiskarna Sv. C. rila v Mar. boru.

s Razno. Za župnika v Kojskem je imenovan France Kodrič, doslej kaplan v Solkanu. — Po Brdih, po Krasu, v Istri in tudi drugod po deželi pritiska občutno pomanjkanje vode. — Lansko leto so Tržačani popili 184 tisoč hektolitrov vina in 32.000 hl piva. Na vsakega več kot deset let starega Tržačana pride skoro en hektoliter vina na leto. — Mussolini je razposlal vsem prefektom okrožja, kjer ukazuje, da morajo občinski načelniki imeti stalno bivališče v občini, kateri načelujejo in da se morajo najprej izbirati iz oseb, ki so v občino pristojne. — Cerkev v Tomaju so preslikali in 14. aprila so prvič zadonele nove orgle. — V Prečniku pri Nabrežini je umrl 80 letni Jožef Pavlin, v Temnici pa Henrik Colja. — V Skriljah je preminul Jožef Cigoj, oče desetih otrok. — Med vstajanjem na veliko noč zjutraj se je obesil posestnik Andrej Šuligoj iz Zabrad. — V 71. letu starosti je umrl posestnik v Grapi pri Idriji Franc Podobnik. — Kot pomočnik idrijskemu dekano g. Arkotu je imenovan g. župnik Peter Likar na Gori. — V Gori nad Idrijo je preminul v 86. letu starosti rud. strojevodja v p. Andrej Podobnik.

Avstrija.

s Za združitev z Nemčijo. Avstrijsko-nemška zveza je razpisala nedavno med avstrijskim učitelstvom nagrado za knjigo z naslovom: »Kaj je za nas avstrijske Nemce Nemčija?« Knjiga mora biti spisana do 1. junija in je namenjena šolski mladini. Avstriji in Nemci so izenačili že celo vrsto zakonov, odpravili potne liste, priznavajo enako veljavo raznim izpitom v obeh državah, uvedli so enako ureditev vojske in celo iste vojaške suknje in ista povelja. Zdaj hočejo vcepiti duha združitve tudi mladini po šolah. Če pojdejo po tej poti naprej, bo združitev Nemčije in Avstrije kmalu resnično izvršena. Manjkalo bi le zunanje priznanje diplomatov.

Madžarska.

s Madžarska podpira izvoz vin. Madžarska vlada zelo skrbi za vinogradništvo, predvsem pa podpira izvoz vina. V ta namen je dovolila po železnicah do meje brezplačen prevoz vsega za izvoz namenjenega vina. Zelo podpira tudi ustanavljanje ogrskih vinotočev širom Evrope. Takih vinotočev deluje precej v Švici, v Avstriji in v Nemčiji, nameravajo pa jih odpreti tudi na Poljskem in kjer bo mogoče.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvo i. t. d.

Franca.

s Velike vaje francoske mornarice. Pri Toulonu se bodo prihodnje dni vršili veliki manevri celega armadnega kora z dvema eskadrama sredozemskega brodovja in številnimi letali pod osebnim vodstvom generala Weyganda, šefa velikega generalnega štaba in mornarškega štaba. Manevri posebno zanimajo Italijo. Tajno pa je še, v katerih krajih se bodo manevri pravzaprav vršili.

Nemčija.

s Šesdesetletnico življenja posvetili svoji materi. Kardinal Faulhaber, ki ga radi njegovega dela za katoliško Cerkev spoštujejo in slavijo v vsej Nemčiji, je pred kratkim obhajal 60 letnico svojega življenja. Vse slovesnosti, pri katerih so kardinalu čestitali, so se po njegovi želji vršile pa že prejšnji dan, ker je hotel, kakor se je izrazil, svoj rojstni dan posvetiti le svoji materi. Ne živi več njegova mati, a v mislih je hotel biti z njo, ki mu je šla naprej v večnost. Kako razodeva to njegovo hvaležno sinovsko srce, a kako je tudi morala ta mati vzgojiti svojega sina, da ji je ohranil tako globoko hvaležnost.

Švic.

s Razorožitvena konferenca. V Ženevi so se zbrali zastopniki raznih držav k razorožitveni konferenci. Odločno se je za zmanjšanje oboroževanja zavzela Rusija. Zastopnik Kitajske je zahteval kot ključ razorožitve odpravo splošne vojaške dolžnosti. Turčija predlaga, da se izvede načelo enakosti oborožitve na vse države brez razlike na podlagi današnjega števila čet. Vsaka država naj ima le toliko čet, da se ubrani nenadnega napada. One države, ki bi imele več bojnih sil, bi jih morale znižati do te meje. — Zastopniki drugih držav se glede razorožitve še niso točno izjavili. Konferenca je sklenila, da se Svet Društva narodov šele vpraša za pojasnilo, če je sedanja konferenca v Ženevi pooblaščenca, da veljavno sklepa o definitivnih predlogih razorožitve kakor so zlasti ruski. Kot izgleda bo misel resnične svetovne razorožitve še dolgo za mednarodne državnike najtrši oreh.

Drobne novice.

Velika premogovna nahajališča so odkrili v ruskem Uralu.

Na Švedskem bodo napravili topilno peč, ki bo naravnost pretvarjala železno rudo v jeklo.

Eno milijardo lir posejila bo dala Italija — Albaniji.

Velike množice pšenice je nakupila v inozemstvu poljska vlada.

150 km na uro v motornem čolnu je prevozil Amerikanec Garwood.

Redna značna pošta bo pričela voziti med Anglijo in Indijo.

Za 35.000 let je še preskrbljena naša zemlja s premogom, rudninskimi olji in drugimi izvori moči. Tako pravijo učenjaki.

Več kot četrtina nekdanjega kitajskega glavnega mesta Pekinga strada.

Z našo umetno moštovo esenco „Moslin“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenice za 150 litrov Din 30.— po pošti Din 50.—. Dohi se samo v drogeriji A. Kane sinova Ljubljana in drogeriji Wolfrum in s. M. Kane, Maribor, Gespasa 23.

144 samostanskih knjižnic z 1.165.593 knjigami je na Češkoslovaškem.

Tisčletnico obstoja bo praznoval bodbodoče leto parlament v Islandiji.

Francoska vlada bo nagradila v vsakem okraju Francije po enega kmeta, ki bo pridelal primeroma največ žita.

200 hiš je odnesla voda v Pavlogradu v Ukrajini.

Nemška vlada Trockemu ni dovolila bivanja v Nemčiji.

Tudi Norveška neče sprejeti nekdanjega boljševiškega voditelja Trockija.

Tri ministre ima »centrum« v prenovljeni vladi v Nemčiji.

Vlada »močne roke« se je sestavila na Poljskem.

Bivši romunski prestolonaslednik Karol pride v juliju za tri mesece na Bled.

Sedem novih francoskih bojnih ladij so spustili v morje ta mesec.

600 milijonarjev je na Angleškem.

Belgarijski kralj Boris je bil dva dni gost belgijskega kralja.

Novo avstrijsko vlado bo najbrže sestavil dr. Ender, sedaj deželni glavar v Vorarlbergu.

NAZNANILA.

n Pevski odsek katol. Prosvetnega društva v Hrušici pravi v nedeljo 28. aprila ob 6 zvečer spevoigro »Mlada Breda«. Vljudno vabljeni.

n Št. Jurij pod Kumom. Tukašnje Prosvetno društvo ponovi dne 28. aprila po 10. maši v dvorani igro »Babilon«, zanimivo in smešno polno burko v 5 dejanjih.

n Gomilsko. Sentpavelska orlovsko mladina vprizori oziroma ponovi v nedeljo 28. t. m. ob 3 popoldne v Gasilnem domu na Gomilskem Ksaver Meškovo igro »Matie. Drama v 3 dej. Vsi se vabljajo! Na svidenje! Bog živi!

n Škofja Loka. V nedeljo, dne 28. aprila ob 8 zvečer priredi tukašnji Orel v Društvenem domu lepo narodno igro »Upor Bohinjske« v 5 dejanjih. Meščani, okoljani najviljudneje vabljeno.

Vojaki tovariši iz svetovne vojne! Na praznik Vnebohoda dne 9. maja se b. vršil v Petrovčah pri Celju v Savinjski dolini sestanek Zveze slov. vojakov iz svetovne vojne in žalna slavnost v spomin padlim cele mariborske oblasti in lavantiške škofije. Začetek kakor običajno ob 10 popoldne. Za polovično vožnjo je zaproseno, legitimacije dobijo udeleženci v Petrovčah.

n Prostovoljno gasilno društvo »Smlednik« priredi v nedeljo 28. aprila 1929 ob 3 popoldne v dvorani društvenega doma v Smledniku igro »Moč uniforme«, burka s petjem v treh dejanjih. Prijatelji vesele zabave in smeha vabljeni.

Kam v nedeljo dne 5. maja?

V Lesce, kjer bodo imeli popoldne Krekovec tabor, popoldne pa veliko tombolo v korist bodočega prosvetnega doma. Morda boš prav ti tisti arenež, ki boš zadel samo za 3 Din krasno opravo za spalnico, ali lepo kravo, ali prvovrstno kolo znamke »Marx«, vrečo moke, sladkor, čevlje, lepo veliko sliko in še mnogo drugih dobrot. Pa tudi ugodnost polovične vožnje je že dovoljena od 3. do 7. maja; med potjo lahko proramemo na Brezje ali Bled. Do Lesce zahtevaj celo vozovnico z mokrim žigom, ki pa jo pri izstopu ne smeš oddati. Na prireditvenem prostoru dobiš izkaznico za prosto vožnjo domov. Pri celi prireditvi bo igrala godba.

Kaj bo v Pragi?

V enih zadnjih številk smo objavili načrt potovanja slovenskih Orlov v Prago, danes navajamo nekatere druge podrobnosti o sami prireditvi v Pragi.

Predvsem povemo, da so celokupne slavnosti, ki so letos po vsej Čehoslovaški in zlasti v Pragi vrše, posvečene

1000 letnici sv. Václava,

ki je bil za vse Čehe in sploh za slovensko zgodovino zelo slavna in pomembna osebnost. Ze zato je potrebno, da se teh slavnosti tudi mi Slovenci v častnem številu udeležimo.

Slavnostna četveritev

Svetovaelavskih dny Orelstva v Praze bo 23. junija. Ta dan se bo ob 11 dopoldne brala v cerkvi sv. Vida sv. maša, nato pa bo slavnostno zborovanje delegatov.

Naraščajski dnevi

se začno 28. junija s tekom naraščaja v Stadionu na Stahovem. Drugi dan 29. jun. zjutraj služba božja, popoldne ob 3 javna telovadba naraščaja vseh vrst.

30. junija: dopoldne slavnostni sprevid naraščaja, popoldne ob 3 druga javna telovadba naraščaja (plesi, posebne vaje igre).

Glavni dnevi:

se prične 3. julija. Ta dan bo slavnostna seja ter sprejem prvih gostov iz inozemstva.

4. julija: mednarodna tekma v telovadbi in lahkoatletiki. Posebna tekma slovenskega orlovstva in katoliškega školstva na Stadionu. Ob 8. mednarodna akademija.

5. julija: dopoldne slavnostni sprevid in deilacija. Popoldne ob 3 javna telovadba jugoslovanskega in čehoslovaškega orlovstva. Mednarodna tekma v teku na 3 km. Telovadba društev in posameznikov vseh navzočih narodnosti. Ob 8 zvečer

Akademija Jugoslovanov.

6. julija: služba božja v katedrali Svetega Vida na Hradčanih. Slavnostna seja narodnih in kat. organizacij (dijaštva, akademikov, učiteljsva, žen in deklet, delavcev, poljedelcev itd.). Tekma v peterboju in končno mednarodne tekme. Tekma društev različnih narodnosti v prostih vajah. Ob 3 popoldne javna telovadba vsega orlovstva na Stadionu, nastop inozemskih telovadnih zvez in mednarodna štafeta. Ob 8 zvečer

akademija Čehoslovakov.

7. julija: služba božja, nato sprevid v narodnih nošah skozi Prago. Ob 3 popoldne mimohod tekmovalcev in praporov. Narodni občaji in plesi, nastop orlovskih jezdecev v narodnih nošah. Slavnostna razdelitev nagrad tekmovalcev, zmagovalcem.

8. julija: romanje k Siari Boleslavi in dragi izleti.

V vsako hišo „Domoliuba“!

Za sv. Očeta.

Božja Previdnost je letos prav posebnost blagoslovila katoliški svet. Na praznik lurske Matere božje (11. februarja) so zastopniki sv. očeta in italijanskega kralja podpisali pogodbo, ki vrača sv. očetu popolno, njemu dolžno samostojnost in slovesno priznava neodvisnost papežev »Vatikanske države«. Ta zgodovinski dogodek je neprecenljive važnosti za sv. Cerkev. Sv. oče praznuje letos 50letnico, odkar je bil posvečen v duhovnika, torej svoj zlatomašni jubilej. Zato je na praznik sv. Treh kraljev razglasil sv. leto, ki se bo praznovalo po vsem katoliškem svetu, in nam je tako znova odprl bogate zaklade milosti.

Katoličani vseh narodov se iskreno vesele s svojim skupnim očetom in tekmujejo med seboj, kako bi mu izkazali kar največjo vdanost, ljubezen in hvaležnost. Tudi nam so naročili jugoslovanski škofje v skupnem pastirskem listu, naj pomnožimo molitve za sv. očeta. Ves svet že moli in zbira duhovne darove zanj. Tudi Apostolstvo molitve za slovenske kraje želi zbrati z odobrenjem in dovoljenjem prevz. ljubljanskega in lavantinskega nadpastirja jubilejni dar sv. očetu: šopek molitev in dobrih del. Lani mu je vrhovno vodstvo Apostolstva molitve poklonilo duhovni dar, obsegajoč 93 milijonov raznih molitev, dobrih del, sv. obhajil, svetih maš itd. Da ste videli sv. očeta, kako ga je bil vesel! Kako se je vzradostilo njegovo srce, ki v svoji vzvišeni in odgovornosti polni službi vesoljne Cerkve tolikokrat prosi naših molitev. »Če je že ena molitev,« rekel sv. oče, »če je že ena dobra češčina, en pobožen vzdihljaj, ena sv. maša, eno sv. obhajilo izredno lepo in neprecenljive vrednosti... s koliko večjim veseljem sprejemamo to neizmerno množino dobrih del.« S takim srcem je sprejel sv. oče ta duhovna darila ljubljenskih otrok.

Koncem leta bodo vodili naši škofje zastopstvo slovenskega naroda v Rim, da se pokloni papežu-zlatomašniku. Kako lepo bi bilo, če bi morda slovenski narod ob tej priliki izročil v roke sv. očeta bogat in za Slovenijo časten duhovni dar. Zato prosimo slovensko vodstvo Apostolstva molitve vse, ki ljubijo sv. očeta, da sodelujejo po najboljših močeh pri zbiranju duhovnega šopka. To delo ne bo težko. Prav mnogo zatajevanj moremo opraviti vsak dan, zmoliti lepo število kratkih molitev in vzdihljejev, tudi prilik, da storimo marsikako dobro delo, nam ne bo manjkalo. Odločimo si že vnaprej, da hočemo nekaj dni in tednov ali mesecev v letošnjem letu darovati sv. maše, sv. obhajila, obiske presv. Rešnjega Telesa itd. za sv. očeta. Veseli bomo sami, ko bomo videli, kako število naših dobrih del raste, vesel jih bo Bog, ker jih bomo darovali za njegovega namestnika, in razveselili bomo z njimi sv. očeta. Napišite na listek, ki je bil priložen aprilovi številki Glasnika presv. Srca Jezusovega (ali sami sestavite listke po tem vzorcu), točno število, koliko sv. maš, sv. obhajil, obiskov presv. Rešnjega Telesa, raznih molitev, dobrih

del in žrtev želite opraviti letos za svetega očeta in pošljite izpolnjen listek na spodnji naslov Apostolstva molitve. Duhovne darove bomo zbrali, uredili in natisnili v posebnem albumu (zlati knjigi), katerega bi radi s primernimi slikami in okraski lično opremili. Zato se Vam priporočamo, da po možnosti pošljete z listki kak prispevek, da ga porabimo za to knjigo. Čim več bo prispevkov, tem lepši bo album.

Na delo torej, da zberemo lep duhoven dar slovenskega naroda sv. očetu! Izpolnjene listke pošljite kolikor mogoče kmalu, najkasneje do konca junija na naslov:

Vodstvo »Apostolstva molitve«, Ljubljana, Zrinjskega c. 9.

Radio.

Sporodi od 25. aprila do 1. maja.

Vsak delavnik: 12.30 Reproduciran glasba. — 13.30 Glasovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra (v četrti: Jonny Jazzband). — 22. Poročila in časovna napoved.

Četrtek, 25. aprila: 18. Janko in Metka, pripoveduje g. Rogoz, član narodnega gledališča. — 18.30 Iz rastlinskega. — 19. Češčina. — 19.30 Podzemski svet okrog Cerkljanskega jezera. — 20. Joh. Strauassov večer, izvajata Radio-orkester.

Petek, 26. aprila: 18.30 Gospodinjina ura. — 19. Francoščina. — 19.30 Iz glasbenega sveta. — 20. Pevski solistični večer. 21. Koncert Radio-orkestra.

Sobota, 27. aprila: 18. Nemščina. — 18.30 Zgornji Jadran. Propagandno predavanje v nemškem, slovenskem in češkem jeziku. — 19.30 O primerjajočem veroslovju. — 20. Koncert pevskega kvarteta Glasbene Matice. — 21. Koncert Radio-orkestra. — 22.15 Sprehod po Evropi.

Nedelja, 28. aprila: 9.30 Preneš cerkvene glasbe. — 10.30 O sadjarstvu. — 11. Koncert. — 15. Jalen »Dom«, izvajajo člani narodnega gledališča. — 16. Humoristično štivo. — 16.30 Kvartet dravske divizije na pihala. — 20. Koncert godbe dravske divizije. Vmes poslovljni večer g. Rogoz, član narodnega gledališča. — 22. Poročila in časovna napoved.

Ponedeljek, 29. aprila: 18.30 Češčina. — 19. Francoščina. — 19.30 O raku maternice. — 20. Dvorakov večer, izvajata Radio-kvartet.

Torek, 30. aprila: 18. Zgodovina Slovencev. — 18.30 Zur Gegenstandstheorie der Persönlichkeit. Znanstveno predavanje v nemškem jeziku, vseuč. prof. dr. Veber. — 19. Nemščina. — 19.30 Naše sosedne države. — 20. Pregled: Azazel, izvajajo člani narodnega gledališča. — Radio-orkester.

Sreda, 1. maja: 11. Koncert. — 12.30 Reproduciran glasba. — 13. Glasovna napoved, reproducirana glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17. Koncert Radio-orkestra. — 18. Pravljina ura. — 18.30 Iz rastlinskega. — 19. Srbohrvaščina. — 19.30 Pomenki o železu in jeklu. — 20. Delavski večer. — 22. Poročila in časovna napoved.

Potapljačevi spomini.

Kakor se lovec z lahkoto približa divjim živalim, ki prebivajo v krajih, kjer jim je človek ostal popolnoma tuj, ravnotako tudi ribe ne kažejo v brezdanjih morjih prav nikakega strahu pred potapljačem.

»Večkrat, kadar sem imel opravka pod vodo,« tako pripoveduje Henry Prill, ki že deset let služi kot potapljač v vojni mornarici Združenih držav, »sem se, ko sem se nahajal pod vodo, vsedel na kako skalo in opazoval vtis, ki ga je delala moja čudna pojava na ribe. Vedno sem imel priložnost ugotoviti, da so se mi približevale ribe z onim svečanim in dostojanstvenim mirom,

ki je lasten samo ribjemu zarodu; ustavile so se za nekaj hipov pred menoj, gotovo z namenom, da me spoznajo. Večkrat pa so priplule prav tesno k meni in nato, kakor da ne bi imel za nje ničesar več zanimivega na sebi, malomarno zopet odplavale. Nekoč, ko sem se nahajal v globini tridesetih metrov, sem zadel na neko veliko ribo, ki je ležala v pesku na trebuhu. Ker se ni prav nič premaknila, sem postal drzen in sedel nanjo kakor jezdec na konja. Toda tudi to je v prvem hipu ni vzdramilo; končno pa se je vendarle premaknila. Začela je pregibati svoje velike plavuti, nesla me nato nekoliko korakov dalje in izgnila v brezdanji globini. Nikoli še nisem slišal pripovedovati o slučaju, da bi ribe kdaj popadle potapljača. Še celo »tiger med ribami«, morski volk, se ne loti potapljača, dasi bi mu z majhnim trudom prav lahko pregiznil obleko in ga na ta način napravil za plen, ki je popolnoma brez vsakega orožja in obrambe.

Potapljačevo delo je silno naporno in često združeno z usodopolno nevarnostjo, posebno še, kadar se mora spuščati v velike globine ali če zadene na blatno ali glinasto dno. Že v globlini devetdesetih metrov je vodni pritisk tako močan, da se more potapljač le z velikim naporom premikati dalje. Ena izmed največjih težav pa, ki jih mora potapljač premagati, je okolnost, da more njegovo oko opazovati le na zelo kratke razdalje. Na blatnem ali glinastem dnu n. pr. je voda tako temna kot noč. Na peščenih tleh se vidi samo do polovice metra v daljavo; pri najmanjšem premikanju pa dvigajoči se pesek skali vodo in ustvari takoj v hipu popolno temo. Največja nevarnost za potapljača pa je gotovo premikanje njegove lastne glave navzdol na primer v slučaju, da hoče na dnu pritrčiti na kako stvar vrh. V ta namen mora najprej poklekni na tla in nato vsako posamezno vratno mišico prisiliti do pravilnega in potrebne pregibanja glave. Če se pa z glavo nagne preveč naprej, se lahko dogodi, da se cel mož obrne z glavo navzdol v pesek in z nogami navzgor prispe na vodno površje. Dober potapljač mora biti popolnoma zdrav, ne sme biti preveč vročkrven in tudi ne sme imeti niti najmanjših znakov slabotnih pljuč ali ušes. To so namreč oni organi, ki najprej občutijo delovanje vode. Posebno dobro pa je, če je potapljač flegmatik, kajti že prav neznačajno razburjenje ga lahko napravi za neprostovoljnega samorilca. Toda nihče izmed nas ne bi bil tak flegmatičen in neobčutljiv, da ne bi občutil čudovite čarobnosti, ki bi ga prevzela tekom njegovega bivanja pod vodo, to je v onem svetu, ki je poln neslišanih čudežev ter izvanrednih lepot in čarov.

Priporočila se PRVI SLOVENSKI ZAVOD

Vzajemna zavarovalnica

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA 17

ki je edini te vrste — Podružnice: v CELJU, Breg št. 33 — ZAGREB, Hacelnova ulica 12 — SARAJEVO, Koroška ulica 15 in v SPLITU, Ulica XL puka.

Tujina - mačcha.

(Nadaljevanje.)

Kar v dve gube se drži pogosto delavec, ko omahuje iz tovarne zvečer domov, tako je izžet vseh življenskih sil. V tujini znajo izrabiti delavca.

Kako srečo navadno najdejo naši ljudje v tujini, kaže dejstvo, da sem na lastne ušesa čul ne enkrat, ko je kak rojak celo Kristofa Kolumba preklinjal, »zakaj je iznašel to proketo deželo«.

Nekoč mi je rekla ženska: »V solzah bi se lahko z ladjo peljali domov, toliko smo jih izseljenci tukaj prelili.«

O vsem tem se doma nič ne ve in se o tem tudi nikoli ljudstvu ne govori. In tako je potem naš preprost človek potrjen v svojih sanjah in sili iz domovine.

Branimo jim, ker naš človek v veliki večini ni za tujino. Nima ne zmožnosti in ne lastnosti, ki bi ga sposobile za težak boj za obstanek v tujini, da bi res našel svojo »srečo«. V tujini je velika tekma za »srečo«. Če je že doma vsak svoje sreče kovač, je to tolikanj bolj v tujini.

Že samo veliko nagnjenje našega naroda do pijače ogroža njegovo »srečo« v tujini.

Ko sem pred leti obiskoval slovenske naselbine po West Virginijah gozdovih, sem jih našel tam silno veliko. Našel sem tam rojake, ki so bili tam po pet ali še več let, vsak dan delali in zaslužili, razen kadar so bili pijani. Pa niso imeli toliko, da bi si bili dostojno obleko kupili, da bi bili za med ljudi.

Tam sem bil prvič leta 1908. Bil sem v mestu Thomas. Bilo je na velikonočno nedeljo. Popoldne pride iz bližnjega mesta Davisa avto po me, naj hitim v bolnico, kjer je baje veliko slovenskih ranjencev. Našel sem jih res samo v eni sobi 16, nekatere prav težko ranjene. Kaj je bilo? V neki gozdni kampi so slavili velikonoč prav »po kranjsko«, kakor so rekli sami. Nakupili so si pijače, da bi se lahko v njej kopali. Že veliko soboto so začeli praznovati in pili so, dokler so mogli. Proti jutru se je pa zgodila strašna razstrelba. Eksplozirala je baraka z dinamitom, s katerim so drevesa podirali. Kako? Nihče ni vedel. Posledica je bila, da so 16 ranjencev pripeljali v bolnico v Davis.

Kaj pomaga takim ljudem, če se jim še bolj sreča ponuja, ko jo pa pehajo proč od sebe in se čutijo srečne samo, kadar so »okajen«.

Židovski izseljenci n. pr. zvečine tam svojo srečo najdejo. Praviijo, da je Amerika tista obljubljena dežela, katero jim je obljubil Mozes. Pa zakaj? Zato, ker so skrajno trezni. Dvanajst let sem živel sredi med njimi, pa sem samo enkrat enega žida videl pijanega.

Ko bi naš narod ne imel te velike slabosti, le naj bi šel v tujino. Našel bi srečo v veliki večini. Posebno pri toliki pridnosti, ki mu je tako lastna. Tako pa mu branim v tujino, vsaj dokler ne bo drugačen.

Zvesta spremljevalka Bakhova je Venera. Bog sam pravi v sv. pismu, da je v vinu nečistost. Tujina je grda, strašno grda. Domovina niti pojma nima, kako se

v tujini po ceni in usiljiv način prodaja človeško meso.

V te razmere pridejo slovenski možje, posebno pa slovenski fantje. Bodo močni dovolj, da se ne bodo dali potegniti tem umazanin vrtincem v brezno nemoralnega življenja, ko jih bodo zagrabil? Da, ko bi bili značajni dovolj in pa trezni! Tako pa že doma po vaseh niso razmere take, da bi mogle naše mladeniče utrditi v boju proti tej strasti in jih vzgojiti v močne značaje. Tako pride potem pa še pijača, in grdo življenje se začne.

Ker se pa ta pokvarjenost godi javno in splošno, potem ni več sramotna, temveč je javna in se z njo še hvalijo in bahajo. Potem si pa vsakdo lahko naredi sam sodbo, kaj se godi pri takih razmerah.

Kako žalostna so poročila slovenskih misijonarjev iz Francije! Kako žalostne reči je pripovedoval gospod, ki je obiskal južno Ameriko! Kako žalostne so skušnje iz Združenih držav!

O, ko bi se doma vedelo, ko bi o tem vedeli gk. župniki, posebno pa matere in žene, kako je v resnici glede tega v tujini, kako bi branili vsakemu, naj se nikar ne izseli v toliko nevarnost moralnega propada.

Rešetarjev radio.

Še ni dolgo, kar sem tole doživel. Povedal bom, dasi ne vem, če se boste smejali. Nu, jaz sem se, pa še prav od srca. Ha—ha—ha!

Rešetarjev Tone se je ženil. Pozno v jeseni, kakke tri tedne pred Božičem, se je bil vrnil iz Avstrije s praznim ogrođem svoje rešetarske krošnje domov, vrgel debelo listino na mizo in povedal:

»Oče, ni bila slaba kupčija. Res je bilo treba lažiti po koroških hribih, krotka jih pozobaj, ali prodalo se je. Šilingov kot listja, dovolj bo za balo. Pred pustom mora biti mlada pri hiši, materinih žganecv sem sit.«

»Tone, ni ti sile. Odložil bi ženitev še za eno leto. Ne bi šla rada še v kot s starim. In Pepca je tudi še doma. Počakaj, da se dekile kam spesne« je prigovarjala mati.

»Ne bojte se, mati! Noben vas ne bo ločil pri hiši in očeta tudi ne. Radio vama bom kupil, vsak dan bosta imela muziko in se vama ne bo treba pritoževati.«

»Kako si rekel, kaj da boš kupil?« je zanimalo starca.

»Radio, oče, radio.«

»I, kaj pa je to? Še nikoli nisem slišal te besede.«

»Vam ne morem povedati. Zato je najboljša, da kar počakate, dokler ga ne vidite,« se je namuzal Tone.

Teden pozneje so ga že imeli, radio. Ja, ta Tone! Nu, po svetu je bil in veliko videl, veliko čul. Ni čuda, da je iztaknil tudi radio.

Sedaj pa prvi koncert pri Rešetarjevih. Tone je jedva pregovoril starca, da si je nataknil slušalki na ušesa. Vprav z ribniško trmo in nezaupljivostjo se je branil in upiral Tonetovemu prigovaranju.

»Ei, fant, ne verjamem, da bi se iz tega črnega zabojača kaj prida slišalo. Če bi navil, da bi zahrčalo in se zavrtelo, ne bi rekel, zakaj gramofon sem že videl in čul tudi, to pa — Oha, lej ga šmenta, bo, bo nekaj! Kako nalahko ti poje, spak čudnil! Lej, lej, dobro jo žagaajo. Pa veliko jih mora biti. Da jih gre toliko v to skatlo? Tone, tič si, kar oženi se. Stara, nu, pojdi les, naj Tone še tebi natakne te ponvice na ušesa!«

»Bog ti grehe odpusti, stari, nekam korajzen postajš. I, kaj pa mencaš z nogami, pokora neugnana? Menda vendar ne boš začel plesati?«

»Hentaj te vendar, stara, les pojdi! Take muzike ni bilo na najini ohceti.«

»Fant, kaj si prinesel k hiši? Bog ve, če ni

V VSAKO HIŠO »SLOVENCA«!

kaka coprnja, da ne bo greha. Svet je dandanes ves vrtiž.«

»Mati, to je radio, ki ga poznajo po vsem svetu. Najnovejša, velika iznajdba, ki je velikan-skega pomena za sloveštvo. Prenašanje glasov po zračnih valovih potom električne struje. Ste videli, kako sem napeljal dve žici s stveha na vrh jablane? Vidite, ti dve žici prestežeta glasove, ki jih čujete iz te črne skatle. Tole, kar sedaj se oče poslušajo, igravo v Berlinu, pa se sliši k nam v Zeleno Loko, kakor bi bili godci za vogalom.«

»Stara sem, moja glava ni za take stvari. Čudno se mi pa vendarle zdi. Čaj, oče, pokazil če le ni nevarno, Tone? Se ne bo razletelo?«

»Brez skrbi, mati, nobene nevarnosti. Hip nato so Rešetarjeva mama sedeli na očetovem mestu in z odprtimi usti poslušali. Sprva nekam plaho, pozneje pa jim je začel žareti obraz od sladkega užitka. Smehljali so se, da že dolgo ne tako zadovoljno.«

»Pepca, daj, stopi, stopi k Bradavičniku in povej, kaj je Tone prinesel. Tvoja krstna boba je Bradavičnikova mati, naj pridejo, da bodo videli in poslušali. Pa očetu tudi reci in Nežika naj pride, če utegne. Pa Francelj tudi. Spotoma se oglasi še pri Sitarjevih in reci, naj pridejo v vas. Mimo Čobanovih boš šla. Fanta in stari sta doma, obode delajo. Naj puste za nočjo, saj je jutri še en dan, in naj pridejo. Ježeš, kako je to lepo!«

Pepca je šla in se vrnila s številno družbo. Še mene, tujca, ki sem se tisti dan vračal s Sv. Gregorja in prenočeval v vaški krčmi, so spravili s seboj.

Rešetarjeva hiša je velika, lepa in prostorna. To pot pa je bila pretesna, toliko koncertne »publike« je sklicala Pepca. Tone je sedel ob peti, tistih roki v hlačnih žepih, a obraz se mu je svetil od zadovoljstva in ponosa.

»Ali kaj stresu ušesa, če si tistole stvar natakneš nanje?« je skrbelo postavnega fanta s krivcem za klobukom.

»Mene že ni. Tebe morda bo, ker si potreben!« se je šalil stari Rešetar in hudomušno premotril navzoče.

»Nu ja, sem mislil, da gre elektrika po tistih vrvičah, ki so pritrjene na... Kako že, Tone?«

»Slušalke.«

»... na slušalke.«

»Koncert z Dunaja!« je javil Tone in premaknil neko kolesce na aparatu.

»Z Dunaja? Tone, pa ne, da bi nas vlekel?«

»Prepričaj se, Mica!«

Čobanova Micka, Tonetova nevesta, je strmeljivo zardela in rekla:

»Se bojim.«

Naposled ji je Tone nataknil slušalki in jo prijel za roko, da bi bila »varna«.

»Jej, jej, Tonček, kje si pa staknil to čudo? Res, nemško pojo, vsaj mislim, da je nemško, ko nič ne razumem. Ali si v krošnji prinesel to reč domov? Oh, daj, daj še naši Polonci, naj poslušaj in materi tudi, boš videl, kako se bodo čudili!«

Veste, kaj je naredil stari Rešetar? V klet je šel in privabil v hišo sodček domačega jabolčnika, mati pa so prinesli iz shrambe osem parov mesenih klobas ter velik hlebec soršinega kruha. Nato smo proslavili krst Rešetarjevega radia in, in — zaroko Čobanove Mice in Rešetarjevega Toneta. Sredi minulega predpusta sta se pa vzela.

Roditelji, zapomnite si!

Pri vsakem, tudi najmanjšem nerazpoloženju Vaših otrok jim dajte takoj, brez vsakega pomišljanja, malo žlico praška **Magna** v malo vode, mleka ali kave. Rešeni boste skrbi, kajti prašek **Magna** ne samo čisti želodec in čreva, temveč jih tudi desinficira in tako preprečuje nevarnejša obolenja.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah, 1 zavoček s točnim navodilom Din 4.—

Varstvo ptic.

Zdi se mi, da se ljudje vse premalo zavedajo — če se sploh zavedajo, kako veliko korist imajo od nežnih krilatih stvar, ki nam oživljajo naravo in nas razveseljujejo od pomladi do jeseni z mičnim petjem. Če bi se res zavedali, kako vse drugače bi vzgajali svoje otroke in jih učili ljubiti in varovati te drobne in ljubke ptice, ne pa, da jim uničujejo gnezda ali da z lovljenjem uničujejo ptičji rod. — Zlasti nedopustno lovljenje ptic-pekav se je razpaslo zadnja leta tako, da je bilo treba z oblastnimi odredbami poseči vmes. —

Menda ni bilo znano niti našim občanom, da imamo za varstvo ptic še veljavne deželne zakone. Vsa tostvarna določila s kazenskimi sankcijami vsebujejo za naše občine: za bivšo Kranjsko deželni zakon z dne 20. julija 1910. l., dež. zak. št. 27.; za bivšo Stajersko zakon z dne 26. julija 1909. l., dež. zak. št. 58.; a za bivšo Koroško deželni zakon z dne 12. aprila 1908. l., dež. zak. št. 10. Vsi ti zakoni pa so prirojeni po pariškem dogovoru iz leta 1902., kar izpričuje, da je skrb za varstvo koristnih ptic in njihova postavna zaščita uvedena po vsem kulturnem svetu.

Premalo poznavanja zakonitih določil je napotilo ljubljanski oblastni odbor (komisarja oblastne samouprave), da je poslal županstvom svojega območja okrožnico, s katero jih pozivlja, da zasledujejo vse morda v občini živeče osebe, ki se pečajo z lovljenjem in prodajanjem koristnih ptic, in pa take, ki pokončujejo njihova gnezda, jajca ali mladiče. Županstva imajo nalog, naznati vse pre-

stopke zakonitih določil bodisi neposredno sreskim poglavarjem ali pa jih sporočati bližnji krožniški stanici radi enotnega postopanja. —

— pod komandant 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani je namreč izdal vsem podrejenim žandarmerijskim edinicam njegovega območja stroga naročila radi neprestane in intenzivne paznje na vse one osebe, ki love koristne ptice, zlasti ptice-pekve, kojih lovljenje je sploh vsak čas prepovedano.

Županstva so bila pozvana z navedeno okrožnico, naj pozovejo z javnim razglasom tudi občinstvo, da sodeluje.

Zakaj zaslužijo zlasti ptice-pekve, da jih jemljejo v zaščito ne le vsi javni organi, marveč da jih varuje vsa javnost?

Zato, ker je varstvo ptic-pekav in drugih koristnih ptic velikega pomena za deželno kulturo in narodno gospodarstvo — zlasti za poljedelstvo in sadjerejo, ker so ptice najboljše uničevalke raznih mrčesov, ki škodujejo sadežem vseh vrst. — Zato je deželna zakonodaja vseh bivših kronovin po pariškem dogovoru posvečala vprašanju o varstvu koristnih ptic posebno pažnjo.

Splošno znano je, da se love ptice-pekve na vseh koncih in krajih, da jih lovi mladina in love odrasli ljudje od jesenskem času, ko se selijo ptice, in spomladi, ko se zopet vračajo; da se love ptice-pekve celo ob času, ko gnezdi in ko odgajajo mladiče, in da se love zlasti tudi mladiči.

Po letošnji hudi zimi so silno trpele tiste vrste ptic, ki se ne selijo. Zato je tembolj treba, da se skrbno očuvajo pred lovljenjem in pokončevanjem zlasti gnezd ob času, ko vane.

Na stotisoče dinarjev lahko znaša vsako leto škoda, ki jo napravi na raznih sadežih škodljivi mrčes, a na stotisoče znaša tudi korist, ki jo prinašajo ptice, ko ta mrčes pokončujejo. Zato je dolžnost županov, da v prvi vrsti sodelujejo v izvrševanju zakona o varstvu ptic. — Nič manjša — v gotovem pogledu še prav posebna je dolžnost šole, da sodeluje pri izvrševanju zakona o varstvu ptic (po § 11. zakona za Kranjsko je ta naloga šolskim vodstvom izrečno naložena), saj je šolska mladina — mislim na izkvarjeno, ki nima srčnega čuta, — le prepogosto tista, ki uničuje mladi tičji zarod. — Zato je naprosil komisar oblastne samouprave ljubljanskega velikega župana, da opozori na zakonska določila tudi vsa šolska vodstva.

Varstvo ptic je važna stvar! Piscu tega članka — posebno pa ornitološkem observatoriju v Ljubljani bi bilo zelo ljubo, če bi ponatisnili ta članek tudi drugi listi, da pride med vse sloje našega naroda. F. K-n.

Marij Skalan:

Po zgledu Polinezov.

V svoji rani mladosti sem imel prijatelja, ki mu je bilo ime Tine. Skupaj sva hodila v šolo, skupaj sva se igrala in ko sva se naučila brati, sva pretaknila vse omare in prelistala vse knjige, da bi se naučila velike tuje učenosti. Ko sva nekega dne zopet brskala po očetovi polici, sva nepričakovano iztaknila prezanljivo knjigo, ki je že po svoji zunanosti vzbujala najino pozornost. Na njeni naslovnici strani so bili naslikani polnagi ljudje z dolgimi sulicami, ogromnimi loki in svojevrstnimi gorjanci, o katerih sva šele pozneje

45

RAZNO

Zagorski zvonovi.

Električna puška. Na vojaškem strelišču v okolici Dunaja so preizkušali te dni čisto novo iznajdbo: električno puško. Izjaidatelj je komaj 24 let stari gozdar Edvard Pieler, ki je izjavil o svojem izumu sledeče: »Pri dosedaj običajnih puškah je vsak izstrelček precej počasen. Jeklena igla udarja po kap-selnju, v katerem se radi udarca vname eksplozivna snov. Nastane plamen, ta užge smodnik v patroni in nato šele nastane eksplozija, strel in izstrel. Sedajna puška rabi pri dvo-ter trocevkah precej zamotan mehanizem, ki mora biti natančen ter prožen kakor ura. Vse to odpade pri novi električni puški. V novo iznajdbo je treba poriniti žepno električno svetilko, patrona se mora opremiti z žico iz kovine. Potom čisto pri-proste naprave se spravi pri sproženju v stik električni tok z žico, ki je umešana v patrono, stik povzroči plamenček, ta eksplozijo in ta izstrel.« Nova iznajdba ima celo vrsto prednosti. Električna

Še dolgo sta sedela skupaj v zaupnem pogovoru. Nato pa sta šla k Slivnikom. V sobi sta sedela Tončka in Peter s Skobčevim Jožetom, ki je prišel v vas. Ko je vstopil Marko z Marto, je spoznala Tončka takoj z njunih žarečih oči, da se je dogodilo nekaj posebnega. Marko in Marta nista mogla dolgo skrivati svoje sreče in sta razkrila vsem, da sta si danes obljubila zvestobo za vse življenje. Vsi so se razveselili te vesti in so jima iskreno čestitali. Najbolj vesel pa je bil Skobčev Jože. Večkrat je stisnil roko Marku, si brisal solze iz oči in dolgo ni mogel izpregovoriti besedice. Končno je rekel mehko:

»Hvala Bogu! Težka skrb mi je sedaj odpadla in mirno bom lahko umrl, ker vem, da si v dobrih rokah, Marta. Vidva bošta srečna, saj zaslužita srečo; vedno sta bila pridna in zvesta in sta marsikaj pretrpela. O, naš Gospod je dober, tako dober!«

»Stric, ti boš z nama užival srečo,« je ginjeno odgovorila Marta; »Osojnikov dom bova nanovo sezidala, lepega in velikega. Ko se bova vselila vanj, boš prišel k nama in vedno ostal v naši hiši.«

»Hvala, Marta,« je zaihtel starček. »Ti si dobra in ljubeznjiva. Sedaj bom molil in prosil Gospoda, da bi še nekaj časa živel in videl vašino srečo.«

Odšel je ven, ker se je sramoval svojih solz.

Dva tedna pozneje je zavladalo, na Osojnikovem pogorišču živahno življenje. Mnogo zidarjev in tesarjev je pridno sukalo svoje roke, žage in kladiva so se razlegala daleč naokoli. Ljudje v Zagorju pa so

ugibali, zakaj je začel Osojnik tako naglo zidati svojo hišo. —

XVIII.

Bilo je dan pred sv. Mihaelom. V Zagorju je vladalo svečano razpoloženje, radostno vriskanje je odmevalo po vasi. Nova cerkev je bila vsa okrašena z venci, z zvonika so plapolale dolge, pestre zastave, pred glavnimi vrati je stal velik slavolok, kakor tudi ob vhodu v vas. Vsi povsod je odmevalo veselo petje, na hribčkih pa so pokali možnarji in pištole. Od same radosti ljudje niso vedeli, kaj naj store. In ura je bila šele osem zjutraj; šele čez nekaj ur se bodo pričele svečanosti. Popoldne pa bodo pripeljali zvonove in bo prišel škof z novim župnikom.

Veselje je postajalo vedno večje, vedno večje množice ljudi so prihajale od vseh strani. Ob eni uri so zadoneli gori od Rudne jame možnarji, znamenje, da so odpeljali zvonove. V Podgorju in Vrbovcu so si izposodili možnarje ter kupili dva centa smodnika, da bo praznik čimbolj slovesen.

Zadaj v vasi, pri tako zvanem vojnem znamenju, je bil določen sprejem zvonov. Tam so se gnetle praznično oblečene množice, na levi strani je stala godba iz Podgorja, na desni pa belooblečene deklice. Okoli poldveh se je pokazal pod črno steno temen sprevod, ki je prihajal vedno bliže in bliže. Spreddaj je šla skupina fantov, ki so neprestano streljali s pištolami; nato so sledili trije težki, z zelenjem, venci in trakovi okrašeni vozovi, katere so peljali krasni vranici. Konji so bili bogato okrašeni s pentljami in trakovi, vozniki so imeli snežnobeke srajce, pisane telovnike s srebrnimi gumbi in visoke, svetle škornje. Na vozovih so bili krasni, novi zvonovi. Za njimi so stopali zvonarji. — Stoglasni klic je začel ob pogledu na dolgo zaželjene zvonove, ljudje so mahali

zvedela, da so »bumerang«. Tista čudovita knjiga je bila »Avstralija in nje otoki«.

Avstralija? To ime se nama je zdelo kakor pravljica o nečem nepopisno daljnem, o nečem tam izven naše zemlje in njene resničnosti. Zjelo sva obračala list za listom in pred nama so vstajale daljne dežele, prerastle s silnimi pragozdovi. Iz neizmernih sinjih morij so rasli čarobni otoki s skritimi zaselki, po njihovih temnih goščavah so se pa sprehajali nagi divjaki in si iskali plena.

Brez sape sva občudovala fantastične slike, in kakor prava otročaja sva požirala razburjive opise divjaškega življenja. Ko sva knjigo prelistala in prečitala, sva bila tako globoko prevzeta, da sva postala še sama divja Polineza. Zelja, da bi jim postala enaka, je bila ideal vseh najinih idealov in noč in dan sva razmišljala, kako bi se čimbolj približala polineški popolnosti. Mnogo načrtov sva zamislila, mnogo podjetij zasnovala, a iznajdljivejši in preudarnější od mene je bil Tine. Ko me je nekega dne zopet obiskal, sem bil ves presenečen od začudenja in spoštovanja, kajli pred menoj ni stal več on, otrok kulturne Evrope, ampak pravi pravcati temnopolti Polineze. Po obrazu, rokah in vseh golih delih telesa je bil namazan z črnimi sajami, preko ramena mu je visel velik lok s puščicami, v rokah je pa držal ostro, iz melišča napravljeno sulico in zakrivljeni bumerang. Divje je zarjul, zavril se v krogu in zagnal svojo bridko sulico v kopo stare slame, ki je stala na dvorišču. Tako mi je stvarno in nazorno pokazal svojo polineško moč in dostojanstvo — in v meni je zrastle spoštovanje, silno in neizmerno...

Tega se je moj prijatelj tudi zavedal: ko je sulico zopet izdrl iz slame, mi jo je izročil s tako ukazujočim in samopoveličevalnim glasom, kakor pravi pravcati divjaški poglavar.

»Pripravi se, Butaranga; na lov pojdeva!« je dejala njegova milost.

»Butaranga?«

»Da, ti si Butaranga in si moj sluga,« je dejal poglavar, »jaz pa sem Rovaranga in sem najvišji. Ti boš nosil sulico in bumerang in ubito divjačino, jaz bom pa streljal in ubijal. Hajdile!«

Zadel sem sulico na ramo in stisnil v roko bumerang, da bi odšel kakor mi je bilo ukazano, toda njegova milost se je premislila in je dejala resno in prevdarno:

»Počakaj, Butaranga! Namaži se s sajami, da te bodo Polinezi spoznali in da te ne bodo ubili in pojedili!«

Do samih belih kosti mi je segla groza teh besed. Zasukal sem se, skočil v kuhinjo, vtaknil roke v dimnik in storil kakor mi je bila velela njegova milost. Ko sem se vrnil, sem bil pravi Polineze.

»Dobro si opravil!« je dejal Rovaranga.

In šla sva. Dvajset korakov pod domačo hišo naju je objel hlad pragozda. Namesto vitkih evkaliptov so rastle iz močvirnih tal sivi hrasti in namesto lijan so se spenjali po njih dolgi poganjki bršljana in srabota. Tudi pisanih papir, brzonogih emujev in skokih kengurjev ni bilo: le sinice so ščebetale v vejavi in vervece so se igrale s starimi lesniki. V travi so žarele pisane cvetlice in polnile ozračje s prijetnim vonjem.

Poglavar Rovaranga je korakal spredaj, jaz pa sluga, sem ubiral stopinje po njegovih korakih, nosil na rami bridko sulico in v desnici prožni bumerang. Tako sva dospela do malega brežuljka, in njegova milost je nenadoma obstala.

»Pat...« je dejal Rovaranga in pokazal na nekaj rjavega, ki je ležalo zleknjeno med svežim zelenjem.

»Kenguru...«

Potem je vzel z ramena lok in puščice, napel in sprožil.

»Šššst...« je napravilo v grmovju — in dolgouhi in dolgonogi »kenguru« je izginil v močvirnem pragozdu...

»Pripravi sulico in bumerang!« je velel Rovaranga. »Za njim pojdeva; ranjen je.«

Vzela sva pot pod noge in pričela se je prava pravcata divjaška dirka. Z vikom in krikom je šlo med grmovjem, po travnikih, njivah in vse dalje in dalje v zeleno polje.

»Kenguruj!« pa nikjer... Le vrabci in ščinkovci so preplašeni bežali in se ščebetaje zatekali v vrhove vitkih topolov.

Tako sva trudna, upehana in zamazana pridrvela do reke. Na obeh njenih bregovih je rastle mlado vrbe in trstičje. Pošumevalo je v vetru in se veselo gibalo in majalo. Toda — kaj je to? Oba, Rovaranga in jaz, sva se spogledala. Gori za malo višjim vrhovnim grmom, ki je raste na nasprotnem bregu, je tičalo nekaj živega. Razločno sva videla sivo oblino, ki se je pregibala, skrivala in se zopet pojavljala.

»To je!« je dejala njegova milost resno in važno.

»Kaj?« sem vprašal; in bilo me je skoraž strah.

»Kenguru,« je rekel Rovaranga.

»Kenguru?«

»Pravi in resnični kenguru,« je pritrdila njegova milost. »Pazi, Butaranga; naskočiti ga morava skupno. Ti boš zagnal bumerang, jaz bom izstrelil puščico. Da ne boš zgrešil!« Pripravila sva se, in Rovaranga je zapovedal:

»Ena — dve — tri!«

Lepo in prožno sta zletela preko reke njegova sulica in moj bumerang. Toda tedaj, tedaj... Moj bumerang je zadel jako dobro, zbil tisto sivo oblino na tla in med trstičjem in vrbejem se je pojavila plešasta bela glava,

z rutami in klobuki v pozdrav zvonovom, mnoge ženske so glasno ozvala, bratci možje so si brisali solze iz oči. — Ob zvokih godbe in ob mogočnih salvan možnarjev se je pomikal sprevoz proti cerkvi. Tam so izpregli konje in množica je dobesedno planila na zvonove; vsak jih je hotel natančno videti, poljubiti in prebrati napise.

Vsi prevzeti veselja in radosti, se ljudje niso znali prenehati. Nekateri so se objemali, drugi so se jokali in hkrati smeali. Osojnika so skoraj udušili s častitkami in pohvalo. Ker tega ni mogel več prenašati, zato se je umaknil iz množice ter šel mimo mežnarje na pokopališče. Tam je nenadoma srečal Križnarja, ki je bil ves upadel in bled. Ko je zagledal Marka, je bolesto zastokal:

»Osojnik, sosed!«

»Za božjo voljo, Križnar, kaj pa je? Ali se je zgodila kaka nesreča?« je prestrašeno zaklical Marko.

»Da, nesreča, velika nesreča,« je zavzdihnil stari mož.

»Ali se je zetu kaj zgodilo, ali celo Geli?« je naglo vprašal Osojnik.

»Hahaha, zetu se vedno kaj zgodi,« je temno odgovoril Križnar. »Sedaj že tri tedne ni nobenega glasu od njega in najboljše bi bilo, ako se ne bi nikdar več prikazal, sicer nas bo vse uničil... A ne govorimo več o tem, danes me teži nekaj drugega.«

»Kaj pa, sosed?«

»Saj si lahko misliš. Ti si danes slavljen, jaz pa se moram sramovati. Kjerkoli se prikažen, me gledajo ljudje zaničljivo in škodoželjno. Vsi se veselijo, le jaz sem izobčen.«

»Nikar, nikar,« ga je tolažil Osojnik, »nova cerkev je za vse tu in vsak se je lahko veselil.«

»Veseli, haha; zadovoljen bi bil, ko bi vsaj našel

mir... Poslušaj, Osojnik. Moj oče mi je pred smrtjo naročil, naj dam dva tisoč goldinarjev za zvonove. ako bo v Zagorju zopet sezidana cerkev. Toda pristavil je, da bi bilo zelo nespametno, ako bi tu gori sezidali cerkev, ker je vas tako ubožna. — Na to besedo sem se vedno opiral, da ne bi bilo treba dati denarja. Saj me razumeš. Nisem hotel biti krivičen; mislil sem le to, ako bi cerkve ne dozidali, mi ne bi bilo treba dati za zvonove. Sedaj, ko je cerkev gotova, hočem poravnati svoj dolg. Tu pri sebi imam dva tisoč goldinarjev z obrestmi od treh let in ti jih lahko takoj izročim.«

»Sosed, ako ti je težko, lahko obdržiš denar. Cerkev in zvonovi so že plačani; še nekaj nam je ostalo.«

»O, kako si ponosen! Torej nočeš?« je vzkrikel Križnar; »ako ne potrebujete nič drugega, pa lahko daste k ustanovi. Ali misliš, da maram krivičen denar? Tako nepošten Križnar ni. Vedno sem imel namen, da bom denar izplačal, ko ne bom imel več pravice, da bi ga obdržal. Rad bi šel v cerkev z isto pravico kakor drugi ter molil v cerkvi, ne da bi me ljudje pisano gledali.«

»Veš kaj, sosed?« je rekel Osojnik; »jutri po blagoslovljenju cerkve bova šla k našemu župniku ter te bom predstavil kot dobrotnika nove cerkve; gospodu boš potem lahko dal denar; on ga bo že znal porabiti.«

Križnarjev obraz se je zjasnil; rekel je mnogo bolj mehko:

»S tem sem zadovoljen in bom pridal še tri sto goldinarjev iz svojega. Tudi naša hiša mora biti sodeležena pri tem delu.«

V tem trenutku so zopet zagrmeli možnarji in zadonel je klic: »Škof prihaja!« Ljudje so se razvrstili ob obeh straneh. Čez deset minut je počasi privozil ob zvokih godbe in streljanju možnarjev voz, za katerim je stopalo mnogo duhovnikov. Iz voza je stopil

puška bo pred vsem za lovce velikanskega pomena. Pri sedaj navadnih puškah je trajalo vnetje in izstrel eno desetinko sekunde, pri novi električni iznajdbi le eno tisočinko sekunde in še manj. Pri streljanju na bežečo divjačino je zarnuda časa nepreglednega pomena. Z izprijem električnega toka je puška popolnoma varna pred morebitno nesrečo. Patrona eksplozira samo pri užigu potom električnega toka in radi tega je čisto neobčutljiva glede sunka ali udarca. V vsako puško se da unesti žepna električna svetiljka in se bo dala vsaka dosežanja lovška puška pretvoriti v električno. Pieler je razkazoval svojo iznajdbo strokovnjakom. S pomočjo posebnega stroja so metali v zrak karton rapir, katerega je prestreljeval iznajditelj s čudovito naglico.

Iz gostilne. V neki gostilni v predmestju so sedeli trije možje. Prvi je bil slep, drugi gluhi, tretji plešast. Začeli so se živahno razgovarjati. »Čital sem, da se Lahi pripravljajo na vojno,« se je slepec nenadoma spomnil. »Tudi jaz sem o tem že slišal,« je dostavil gluhec. Plešec pa se je zgrabil za glavo

mrstla v velike višine in grdo zaklela in zablantila. Z divjini in pretečim pogledom se je ozrl po nama zadeti »kenguru« — in midva sva z grozo spoznala v njem starega ribčarja Miško, ki je še tisti trenutek pograbil moj bumerang, skočil v plitvo reko in jo ubral za nama...

»Beži, Butaranga!« je velela tedaj njegova milost. »Belokožec je, Anglež...«

In tekla sva kar sva le mogla. Za nama je pa po valovečem zraku letel moj bumerang in žvižgal kakor strašna, smrti noseča pošast...

Stari belokožec naju seveda ni mogel dohiteti. Znano je namreč, da Evropeci niso vztrajni tekači, posebno če so v letih in imajo sive lase, zato sva se kmalu ustavila, in poglavar je ukazal:

»Leživa v travo in odpočijva se, Butaranga!«

Naglo sem storil kakor mi je bilo ukazano, saj sem pa bil počitka tudi že zares potreben. Najprej dolgonogi in dolgouhi kenguru in potem še belokožec... Sam pravi pravcati Polinez bi zgubil sapo.

Ko so se najina pljuča umirila, je dejal Rovaranga resno in prepričevalno:

»Naporno in nevarno je življenje divjakov, ampak kdo bi se plašil. Kdor je junak ne sme omagati. Naprej!«

Vstala sva, vrnila se po svojem sledu do reke in poiskala v travi moj bumerang. Potem sva se napotila dalje.

»Veš,« je dejala njegova milost, »v džungli pojdeva. Tam so emuji in lilorepci.«

In sva šla. Koncem velikega travnika sva zavila v prostrano močvirje, porastlo z visokim trstičjem in izginila v neprodni goščavi. Tla so bila blatna in mehka, da sva tu in tam do kolen globoko bredla po umazani brozgi. Omagala pa kljub temu nisva, kajti želja po pisanem plijem plenu je premagala vse napore. Najin trud pa tudi zares ni bil zaman...

Sredi prostrane džungle je nenadoma zaprlutalo dvoje velikih ptičjih perućin, udarilo ob trstičje in se zopet zrušilo na tla.

»Emu,« je vzkliknil tiho in oprezno Rovaranga. »Pravi pravcati emu.«

Počenila sva v blato in pogledala skozi gola trstičja stebela. V najini neposredni bližini je čepela na tleh velika in lepo pisana ptica s ploščatim kljunom. Tiho, brez besed, vsa pograbila vsak svoje orožje, in kakor bi trenil je bila ptica v najinih rokah.

Rovaranga je zmagovalno zarjul, kakor se ob takih prilikah spodobi, pograbil ubiti plen in mi ga izročil v varstvo. Potem se je razkoračil in dejal ponosno in ukazujoče:

»Domov pojdeva!«

Bila sva zamazana, blatna in mokra od pet do glave — dve žalostni in usmiljenja vredni prikazni; v svojem neizmernem ponosu pa bi ne bila menjala z nikomur, še s samim cesarjem ne. Z dvignjenima glavama in z zboženimi pravi sva stopala preko cvetočih travnikov in logov; na rami lok in puščice, v rokah bumerang in sulice in na sulici ptico »emu«, najin plen...

»Visoko jo drži,« je ukazala njegova milost, »da bodo videli Polinezi, kdo je njihov poglavar!«

Ko sva prišla domov, se naju je mati prestrašila — taka sva bila v svoji polineški opremi, oče pa je vzel palico in morala sva bežati, da je nisva okusila.

»Kod sta se že zopet potepala, divjaka malomarna!« je zakričal. »In kje sta dobila tisto raco?«

»Ustrelila sva jo!« je dejal Rovaranga.

»Ustrelila? S čim?«

»Z lokom,« je pojasnil poglavar.

»Ne,« sem ugovarjal. »Jaz sem jo ubil; z bumerangom sem jo!«

»Ni res!« se je postavila njegova milost.

»Moja puščica ji je prebodla srce.«

Oče je vzel najin plen in ga izročil materi, ko pa ga je lepo oskubila in pripravila za ponev, je našla v njegovem mesu trda svinčena zrna.

»Lahko sta jo streljala in ubijala,« je dejal oče, »ko je bila že obstreljena in bi bila tudi brez vaju poginila. Vidva, Polinezi!« Hudušna in posmehljivo se je zasmel pri teh besedah in zasmejala sva se tudi midva — Rovaranga in Butaranga. Da je pa bila tista ptica pravi pravcati »emu« in ne navada, divja raca, o tem sva bila verno prepričana; in njegova milost je dejala, ko sva obirala slastno pečenko:

»Tudi kenguru nama drugič ne uide, dragi Butaranga!«

Nove knjige.

Savinšek: Izpod Golice. Povest z gorjenjskih planin. Ponatis iz »Domoljuba«. (Ljudska knjižnica, 29 zvezek.) Ljubljana, 1928. Založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 349, cena 30 Din, v platno vezani knjigi 42 Din. Izvirne ljudske povesti postajajo zadnja leta pri nas vedno bolj redke. Ta je pa pristno slovenska in še dobra povrh. V čudovitem planinskem svetu okrog Golice se godi vse dejanje in vsaka beseda izraža iskrene in toplo pisateljevo ljubezen do teh naših prelepih planin. Burno, nevarnosti in romantike polno tihotapljenje čez Karavanke iz Avstrije v Jugoslavijo in obratno je popisano s tako nazorno realistikom, da pač ne bo povesti odložil nihče, preden ne dospe do zadnje strani. Ker je delo pisano izredno živahno, gladko in v pristni ljudski govorici, smo prepričani, da postane Savinškova povest prav kmalu naša prava ljudska knjiga.

46

in vzkliknil: »Nehajta, nehajta! Lasje mi vstajajo po koncu.«

Prišedi domov je imel ravno toliko denarja kot poprej! Kdo je plačal pivo in kdo bo poravnal še poznejše podobne račune, ki jih mož lahko napravi kolikorkrat se mu zljubi?

Nedaleč onstran meje v Venezueli stopi nato mož zopet v gostilno ter plača naročeni kozarec piva z venezuelskim dolarjem, za katerega po odbitku računa dobi zopet kolumbijski dolar.

Blizu državne meje v Kolumbiji živi mož, ki si pogosto privoščuje kozarec piva; v tem času pa je denar obeh sosednjih držav v enaki meri v obtoku. — Naš junak pride v domačo gostilno tostran meje, si naroči pivo ter ga plača s kolumbijskim dolarjem. Pivo stane 10 centov, gostilničar mu vrne enostavno venezuelski dolar.

Kdo je kriv? - Avto je povozil kmeta in mu zlomil nogo. Šofer: »Jaz nisem kriv, jaz vozim že deset let!« - Kmet: »Jaz pa še manj, jaz hodim že nad 50 let!«

sivolasi škof, katerega so vaščani spoštljivo pozdravili. Očetovsko je nagovoril može in jim predstavil novega dušnega pastirja, srednjevelikega, prijaznega gospoda z zaupljivimi potezami. Vse oči so se uprle vanj in mu zaklicale dobrodošlico. Nato se je pomaknil sprevod proti cerkvi, kjer naj bi škof blagoslovil zvonove.

Ljudje so glasno molili. Ko so bili zvonovi blagoslovljeni, so naglo pristopili zvonarski pomočniki in tesarji; počasi, počasi so se pomikali zvonovi v višino. Tisoč pogledov jim je sledilo. Čez dve uri so bili zvonovi že v zvoniku. Množica je bila vedno bolj razburjena.

Nenadoma je zadonel globok, mehek glas, nato še drugi in nato so zadoneli v sozvočju vsi štirje zvonovi. Bili so to mehki, čudovito zveneči glasovi, visoko in jasno so brneli v zraku in očarali sleherno uho. Množica je glasno zaplakala, radostno zakričala... Zagorski zvonovi — končno so zopet našli svoj dom in sedaj pozdravljajo s svojim ljubim klicem vsa srca tam spodaj — — —

Čez nekaj časa so manjši trije zvonovi utihnili, in le »veliki« je slovesno zažvonil prvi »Angelo češčenec«; med vsakim odstavkom so zagrmeli možnarji in nato je zopet zazvonil zvon. Škof je molil s tresočim glasom »Angelovo češčenje«, množica je odgovarjala v svečani ginjenosti. Mrak je padal na dolino, le na Črni je ležala bleščeča zarja, kot odsev z drugega sveta.

Ko so odšli duhovni gospodje v župnišče, so dali ljudje duška svojemu veselju. Po vasi je odmevalo vriskanje in petje. Zvonovi v zvoniku ves večer niso imeli miru. Vsake četrte ure so zvonili z njimi, enkrat samo z enim, drugič z vsemi. V krčmi so sedeli za mizo vsi najuglednejši kmeti. Kolikorkrat je zadonel »veliki« zvon, tolikokrat so se prišli za roke in zaplesali po

sobi. Zdelo se je, kakor da bi postali ti resni možje otročji od veselja.

Za vasjo, ob robu gozda je sedel Skobčev Jože. Ves zamaknjen je poslušal zvonjenje, po licu so mu kapljale velike solze. Ko je prišel čez nekaj časa k njemu Osojnik, je rekel starček z mehkim glasom:

»Sedaj je dokončano veliko delo. Veliko breme mi je opadlo, miren in vesel sem kakor otrok...«

Še ob devetih zvečer so bili ljudje pri cerkvi, in neprestano zvonili. Skoraj s silo so morali izgnati fante iz zvonika. Morali so jim pojasniti, da potrebuje škof počitka. Sicer so to težko razumeli, ker sami niso prav nič mislili na spanje, a končno so vendarle dali mir.

Zgodaj zjutraj se je pričel globokoresen, pomemben obred blagoslovljenja cerkve; trajal je do desetih. Nato je imel škof kratko pridigo o »cerkvi, kot očetovski hiši vse vasi,« in nato se je vršila sv. maša. Ko so zabučale orgle in je zadonelo jasno petje, so vsi ljudje glasno zaihteli. V sveti grozi so poklekili, ko je prvič prišel v novo cerkev Bog in se jim pokazal pod podobo kruha. Po službi božji so zopet zagrmeli možnarji, zvonovi so zazvonili, vmes pa so doneli zvoki godbe.

V veliki sobi v župnišču je bila slavnostna pojedina, na katero so bili povabljeni poleg duhovnih gospodov le odborniki gradbenega odbora in Skobčev Jože. Med obedom je župnik iz Podgorja navdušeno govoril o Osojniku, o njegovi delavnosti, požrtvovalnosti in vztrajnosti. Sam škof je dvignil kozarec ter napil slavljenca, želeč mu srečo, ki naj bo krona njegovega truda in njegovih žrtev. Marko je bil ves omamljen in je izpregovoril le par preprostih besed v zahvalo, toda njegove oči so žarele veselja.

Pred možnarjevo hišo je postavil kmetar mizo in

ZREBANJE LOTERJE PROSVETNE ZVEZE
V MARIBORU

1. Radio srečka št. 18847, 2. blago za moško obleko št. 5742, 3. blago za žensko obleko št. 15.932, 4. vožnja v Prago in prehrana št. 15.011, 5. 2) m finega plača št. 648.

Po dobrotke pridite v pisarno Prosvetne zveze v Mariboru na Aleksandrovi cesti št. 6. Kdor pa želi dobiček po pošti, naj pošlje poštino v znamkah, in sicer:

I. 15 Din za izžrebane številke
15.932, 15.011, 648.

II. 5 Din za izžrebane številke

19.269, 16.298, 17.706, 18.192, 1455, 3362, 5983, 6436, 6100, 11.269, 10.004, 19.310, 12.555, 7202, 18.628, 10.797, 4759, 18.506, 6546, 550, 15.722, 3357, 12.634, 8975, 2516, 19.642, 17.620, 12.982, 13.729, 16.573, 18.030, 4780, 15.296, 4096, 7345, 10.262, 6183, 7347, 16.213, 7776, 2842, 15.511, 19.321, 15.923, 2178, 19.246, 5474, 15.477, 1080, 18.238, 16.024, 7308, 13.021, 8903, 15.581, 13.550, 12.307, 18.365, 2782, 7550, 6257, 14.525, 16.516, 2351, 6324, 5126, 8216, 15.578, 17.653, 10.298, 4108, 2508, 8019, 11.275, 12.104, 10.737, 12.271, 17.448, 12.292, 7922, 14.246, 5558, 6725, 1793, 18.249, 16.957, 11.803, 1678, 13.145, 16.937.

III. 2 Din za izžrebane številke

18.231, 8348, 7829, 756, 10.051, 17.054, 14.337, 8759, 7559, 9255, 8723, 10.191, 10.953, 15.141, 8048, 81, 10.503, 4310, 12.043, 7988, 10.942, 3355, 13.451, 9533, 642, 7061, 19.679, 4216, 2084, 6436, 2421, 15.235, 17.622, 7023, 19.057, 880, 17.004, 16.293, 1491, 4935, 16.106, 15.800, 16.698, 13.017, 17.7, 18.445, 13.502, 1362, 2924, 18.818, 6428, 18.002, 16.323, 8026, 18.321, 17.821, 14.755, 4947, 19.507, 15.697, 14.148, 17.067, 14.079, 4502, 10.013, 8907, 879, 5948, 18.71, 12.924, 2713, 15.849, 19.758, 6917, 18.706, 9030, 1836, 4743, 10.928, 13.943, 4113, 2120, 9307, 14.222, 10.876, 13.227, 11.956, 16.899, 19.661, 15.959, 17.022, 19.742, 6904, 1246, 4597, 14.223, 2468, 15.777, 18.07, 19.702, 3282, 966, 10.076, 17.257, 835, 19.691, 12.012, 15.001, 18.874, 11.772, 4572, 14.287, 11.568, 13.031, 3746, 9115, 5941, 18.000, 15.676, 5276, 1937, 17.319, 7024, 247, 18.683, 18.441, 4270, 19.558, 11.952, 19.436, 3333, 3360, 5527, 2570, 14.451, 3158, 2142, 10.984, 10.641, 17.977, 18.015, 5668, 7516, 8053, 11.578, 18.870, 1629, 2742, 18.239, 2050, 15.719, 18.128, 18.579, 16.871, 6248, 11.145, 1871, 1384, 7355, 9824, 2012, 13.331,

19.842, 6815, 9921, 1452, 16.231, 15.078, 7090, 13.140, 9757, 9161, 9994, 4443, 16.882, 15.535, 5277, 6006, 11.581, 4750, 13.973, 15.269, 18.371, 595, 1361, 12.015, 624, 5311, 17.654, 9462, 10.585, 404, 13.352, 19.380, 8663, 19.797, 17.917, 18.907, 4981, 649.

I Din za izžrebane številke

6557, 12.203, 4442, 12.050, 7801, 6397, 13.879, 997, 5437, 19.812, 19.723, 19.672, 10.352, 18.183, 19.464, 19.572, 16.193, 13.072, 17.249, 13.645, 16.681, 8039, 688, 18.168, 8920, 2431, 11.642, 7230, 11.303, 13.976, 18.520, 11.093, 14.377, 4639, 17.905, 13.436, 2414,

14.270, 3678, 7174, 17.918, 18.228, 7888, 10.592, 10.578, 14.009, 16.958, 19.905, 15.020, 6364, 4350, 662, 15.674, 915, 17.765, 17.202, 11.882, 10.480, 5611, 469, 17.033, 18.167, 2441, 5392, 12.231, 8792, 14.757, 407, 15.967, 9967, 4179, 17.054, 12.063, 5531, 4527, 11.287, 1702, 13.731, 1806, 9679, 16.216, 11.123, 14.108, 3223, 12.417, 19.599, 628, 16.017, 11.831, 15.010, 17.504, 14.565, 8604, 17.605, 19.991, 8553, 12.774, 33, 17.441, 5586, 14.130, 14.220, 15.443, 6323, 16.571, 13.052, 2671, 8920, 1402, 6494.

Dobitki se dobijo vsak delavnik do 12. maja.

klopi, zakaj njegovi prostori v hiši so bili danes premešani za vse ljudi. Tu so se torej zbrali ljudje ob dolgih mizah. Vsi prostori so bili zasedeni, ne samo ob mizah, temveč tudi na stonnicah ob hiši. ob skednju, in celo na drevesa so splezali ljudje. Povsod so sedeli ljudje, jedli in pili ter se veselili — vsem je sijala z obraza jasna radost. Skoraj neprestano je igrala godba in razveseljevala ljudi.

Popno popoldne so prišli iz župnišča odborniki gradbenega odbora in se pomešali med ljudstvo. Od vseh strani so jim doneli nasproti klici in rapitnice. Odborniki pa so šli od mize in trkali z veselimi ljudmi. Blizu cerkvenega zidu so sedeli pri mizi Slivnikovi. Ti so iskreno sprejeli Osojnika in ga dolgo zadržali.

»Marko, vedno se bojim, da boš postal tako ponosen, da z nami sploh ne boš hotel več govoriti.« je poredno rekla Tončka, toda takoj je dodala s toplim, iskrenim pogledom: »Danes si dobil plačilo za ves svoj trud, skrbi in težave; saj si ga zaslužil.«

»Tončka, sestra,« je odgovoril nežno, »ako ne bi bila ti tako pametna in z menoj tako dobra, bi omagal pod težo skrbi, in današnjega dne ne bi bilo. Zahvalim se ti za vse.«

Stopil je k Marti, svoji nevesti ter se dotaknil s svojim kozarcem njenega. Nekaj časa ga je gledala z velikimi, žarečimi očmi, nato pa je zašepetala mehko in vdano:

»Ljubljeni Marko, ali veš, zakaj sem danes tako srečna? Vse, vse to, kar danes slavimo, si napravil ti, to je tvoje delo.«

»Marta, srce moje,« je vroče odgovoril, »ne smeš pozabiti paset! Brez tvoje in tvojega očeta pomoči ne bi cerkve doživali. Ti imaš največ zasluge pri tem delu in to me najbolj veseli.«

»Tvoje veselje je moje veselje,« je zašepetala deklica.

S tihi smehljajem je šel od mize še k drugim gostom.

Dočim je razpoloženje na veselici pred mežnarijo postajalo vedno bolj živo in veselo, je stalal počasi po hribu neki mož, globoko sklonjen, kol bi nosil težko breme — Križnar. Popoldne je bil popolnoma sam v cerkvi in je skušal moliti. Toda veselo rajanje tam zunaj mu je kakor z nožem rezalo v srce in mu pokvarilo vso molitev. Zato je stopil kmalu iz cerkve in šel v velikem loku okoli vasi. Zakaj veselice se ni upal udeležiti. Saj tudi ni spadal med vesele ljudi, ker bi se ne mogel veseliti. S težkimi mislimi je šel proti domu. Kolikor bolj se je bližal svoji hiši, toliko bolj globoko je povesil glavo. — Tam pred hišo je stala z objekanimi očmi Gela, njegova hči in gledala proti cerkvi. Ko je zagledala svojega očeta, je začela krčevito jokati in nalo je obupno zavpila:

»Ali slišiš to ra'anje, to veselje? Le mi ga nismo deležni. Kakšno gorje, kakšna sramota! Izobčeni smo, prokleti! O, vse bi bilo lahko drugače!«

Križnar ni odgovoril nobene besede, temveč je sedel na klop pred hišo ter si podrl glavo z roko. In trdemu, ponosnemu možu so tekale debele solze po licu.

Tam na slavnostnem prostoru je stopil čez nekaj časa župnik iz Pogorja k Slivnikovi mizi ter povabil Marto s seboj v župnišče. V župnišču jo je škof očetovsko sprejel ter ji izrekel posebno zahvalo za naklonenost, s katero je omogočila dovršitev cerkve. — Marta v svoji zmedenosti ni mogla izpregovoriti besede. Le solze so ji stopile v oči. — Tudi z Jožetom je govoril škof. In na Jožetovem obrazu je ležal nato nebeški mir in blaženost.

Deček, star 3 leta — morilec. Sodnijske oblasti na Litvanskem so imele nedavno opraviti s tri leta starim morilecem, ki je umoril svojo sestrico, Marijo, staro tri mesece. Ko je mati, Emilija Samullionis odšla v neko bližnjo trgovino kupiti nekaj potrebin, je pustila doma tri otroke: Janeza, starega tri leta, Petra, 2 leti, in v zibelki Marijo, staro tri mesece. Pred odhodom je mati dala mlajšemu otroku v usta v cunj zavit kruh, namočen z mlekom. Ko so otroci bili sami, je Janez poštegnil Marijo iz ust namočen kruh v cunj. Ko pa je ta pričela jokati, je vzel poleno in jo udaril po glavi, nakar je takoj utihnila. Preden je bila mati nazaj, je bil otrok že mrtev.

Iz stare Rusije. — Ruski vojak je bil obsojen, da dobi pet in dvajset udarcev s palico. Podčastnik je vzel moža in ga položil na klop ter pričel udarjati. Vojak pa se je smejal. Tedaj ga vpraša podčastnik, zakaj se smeje. — Vojak pa je odgovoril: »Jaz se smejem, ker nisem ta pravi. Jaz nisem bil obsojen, temveč moj tovariš.«

MEH ZA SMEH

Ona: Poglej, poglej, danes je pa o meni pisano v časopisu. Tu stoji, da se je prejšnji mesec z ljubljanskim tramvajem 185.224 oseb vozilo.

On: No, in? Kje pa je tu kaj omenjenega o tebi?

Ona: I, no, saj sem se jaz tudi enkrat peljala v prejšnjem mesecu.

V neki šoli je katehet razlagal o paradizu ter naročil učencem, da naj to, kar so slišali, do prihodnjici napišejo na list papirja. Toda, napraviti morajo kolikor mogoče kratko.

Maticelnov Mihec je napisal tako-le: Paradiž. — Velik vrt. — Veliko dreves. — Od enega ne jesti. — Vendar jedla. — Marš, ven.

d Ljudski dom v Šmartnem pri Litiji vprižori v nedeljo 28. t. m. ob 3 popoldne pretresljivo dramo: »Živa pokopana«.

Dva turista sta vprašala kmeta, ki sta ga dobila na cesti, kako daleč je do Črnege vrha. »Eno uro,« je odvrnil kmet. »Ali greva lahko z vami?« je dejal eden izmed potnikov.

»Zakaj pa ne?« je odvrnil kmetič.

Ko so tako šli že celo uro, sta vprašala še enkrat, kako daleč je Črni vrh.

»Dve uri že, če ne več. Ali hočeta tja?«

»Seveda.«

»Ja, čemu pa potem z menoj hodita? Jaz grem vendar v Zapuže.«

Nekdo si je prvič v življenju kupil sodček vina, katerega je zapečatenega postavil v klet. Njegov brat je vino ovohal ter ob strani zvrtil luknjo v sod. Oni pa se je zelo za udil, ko je vino hotel pokusiti, da ga je bilo tako malo v sodu. »Najbrže da ga je kdo že spodaj načel, mu je rekel eden izmed sosedov.

»Nemogoče,« je dejal ta, »saj vina ne manjka spodaj, pač pa zgoraj.«

Majhen kmet je poleg konja vpregel še kravo, ker je bil voz samo za konja pretežak. Konj se je ozrl na svojo počasno spremljevalko ter dejal: »Lahko si ponosna, da smeš s konjem skupaj hoditi.«

»O, le nikar tako visoko,« je odvrnila krava, »morda se nekega dne oba znajdeva v eni in isti klobasi.«

Ko je slavnj pevec Caruso v zadnjem letu svojega življenja pel v milanski Scali, je neki čmernak po prireditvi dejal svojemu tovarišu: »Saj ta človek ima cmok v grlu.«

Komponist Mascagni, ki je stal poleg, se je obrnil ter nergaču dejal:

»Za tak cmok, moj dragi, vam prav rad plačam vsak večer 2000 lir.«

Mali oglasi

Valenca za kovaško obrt sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. — M teži Kr. o. l. sekira: kovač, Log p. Škofja Loka.

Valenca na vsi ostribo sprejem. — Franc Regni, mizarstvo, Tupališe 47. p. Predvor nad Kranjem

Mla enica zdravstvena in posredništvu, ki je viden domaćega kmetijskega dela in bi mel veselje opraviti tudi cerkovniško službo se sprejme takoj. P. a. po dogovoru. Naslov v upravi Don. o. l. pod št. 4306.

Sedlarski vajenec

se sprejme. — Jenko, Medvode.

Jajca za valjenje

od domačih grah st h okoli, de brlj jajčar. Lojze Ambrožič, Dobrava pri Ljubljani.

1000 kg slame dobre roči ugodnimi pogoji Jožef Zibert, Suha 12, p. Kranj.

Krasne tlakove,

ograje, stopnice, cevi nudi Cementarna Goštinčar, St. Jakob ob Savi.

Parazar in tajsel

prod. (ba voza v dobrem stanju. »Tajsel« je popularna oremiljen zlasti pripraven za vinskega tr ova. »Parazar« močan, 7 cm šir. Lojze Kermavner, Mala vas št. 13. Jezica.

Dobar oglar se sprejme. Naslov: Trgovina Kač, Kresen

Dele 14—16 letno za hišo de asprejem. — Jakob Novak Zbilje 38. Medvode.

Zamenjam krasen št. dilnik za suhe trame in deske. Fr. Kosmač, ključ mojster Jeranova 5. Ljublj.

Kolar dobi stanovanje in prostorno delavnico v kraju, ki zelo pogreša dobrega kolarja. Biti mora marljiv, veren in trezen. Geoj. ponudbe na upravo Domoljuba pod št. 3614.

Hlode hrastove od 20 cm naprej kupi vsako množico parna žaga V. Scagnetti Ljubljana, za gorani, ko. l. v.

Prodaj po estvo

iz proste roke na prostnem kraju v ravni pri de. elni cest. Hiša in gospodarstva posloja vse zidano pred štiri leti, pripravno za gostilno ali trgovino redi se lahko 4—5 glav živine dobro zaraščeno gozd. Prod. se radi selitve. Cena po dogovoru V. Prašnikar, Videm 7, p. Lukovica pri Domalah.

Kupujem kože polhov. dihurjev in vider. Drago Schwab, Ljubljana.

Gospodinja dobra in skrbna se išče za župnišče v Slavoniji. Nastopi lahko tekoj. — Ponudbe na upravo pod št. 4050.

Prodajalca posnemanikov išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema TEHA družba, Ljubljana, Mestni trg 25

Ako se hite e veselili sramot, ob šli e mojo trgovino, ker bo te potov. nšimarsk jv Vase raz e ill. — Velika zal ga vseh v to stroko spada o. l. h delov ro. a. j. t. j. h cenah

Prodaje se t. d. na obroki! Priporoča se

Tehnik Josip Banjač

Ljubljana, LJUBLJANSKI DVOR, Pražakova ul. 19

Šifrovan in drugih na. boljih sve ov. l. h znamk.

Šifrovan in drugih na. boljih sve ov. l. h znamk.

Šifrovan in drugih na. boljih sve ov. l. h znamk.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — Sušica — Kašelj — Suhi kašelj — Z. sluzenje — Močno nosenje — Bronhialni katar — Katar v grlu — Sluzni kašelj — izmedek prvi — Vzdrževanje k. v. l. — Tesnoba — Astma, lično hropanje — Zbadanje lid. — so ozdravljivi.

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umešnosti hranjenja

ki je že mnoge rešila. Ona poma a pri vsakem načinu življenja, da se bolezen hitro premaga. Tolesna tožna se povečater polahno popnjenje končno zaustav. boleline.

Rezultati zdravniške znanosti potrdijo prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Čimprej zavzete z mojim načinom prehranjenja, tembolje bo za vas.

Popolnoma zastonj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Kogar torej mučijo boleline, kdor se hode naglo osvoboditi svojih bolečin na temelj it in varen način, naj piše se danes. — Opetovano opozarjam, da preimate onoloma b. exp. a. mo, brez vsake zaveze s svoje strani moja polasnila in bo Vaš zdravnik gotovo prirediti temu

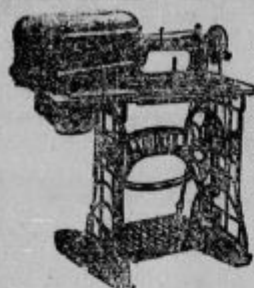
Novemu načinu Vaše prehrane

ki to označuje kot izborni prvi profesorji. V Vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in Vas bo nato vask ena lahko posrežilo moje onotno zastopstvo. Črpaite pouč in mod. voljo za v. d. ravje iz knjige izkušnega zdr. avatika. Vsebuje o. r. e. r. i. t. i. v. in živ. j. e. n. o. s. k. o. u. t. e. h. o. ter jemlje ozir na vse bolne, ki se san. ma. o. se. danj. o. stanje z. a. n. s. i. v. o. n. a. g. a. z. d. r. a. v. l. j. i. v. a. p. i. j. u. o.

Moj naslov je:

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln

R. ngbahnstrasse 24, abt. 617 (Deutschland)

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vseh dom.
Preden si nabav. stroj, ogledajte si to izrednost pri trdnosti

L. BARAGA
Ljubljana

Selenburgova ulica št. 6/1.
Brezplačen pouk. 15 l. tams.
Telefon 976 960

URE ZA BIRMO

zlatino in srebrnino — kupite najcenejše pri
IVANU PAKI2, Ljubljana, Pred škofijo 15.

Priporočamo Vam Puch kolesa

ki so vedno najboljše!
Dobe se po solidni ceni,
tudi na obroke le pri trdnosti

Ign. Vok, Ljubljana-Novomesto

Najuspešnejše sredstvo za rezo domače živali je
brezdvomno

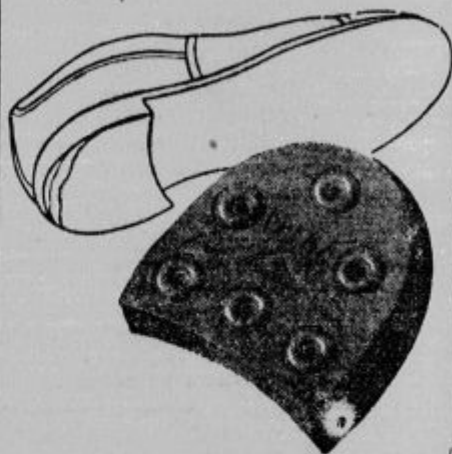
MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače,
posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma!
Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA
TRNKOCZY (zrav. rotovž), Ljubljana, Mestni trg 4.

V vsako hišo Domoljuba!

Odločite sami
pri prihodnjem
popravilu čevljev!

Ne usnjeno peto

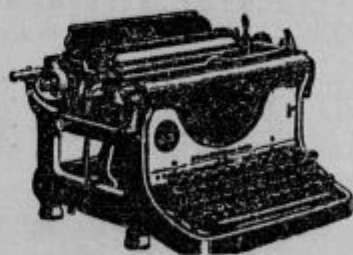
temveč samo 'PALMA' peto!

Razlogi: Prihranek in zdravje.
To je razum in napredek.

Prikrojevalni tečaj

moških, damskih oblek in perila.

Pričetek 10. maja. - Revnejšim znižano. - Ugodni
plačilni pogoji. - Izdelava krojev. — ZASEBNO
KROJNO UČILIŠČE, Ljubljana, Stari trg št. 19.

Moderen!

Trpežen!

Krasen!

The Rex Co.

Ljubljana

Gradišče št. 10. — Telefon št. 2268.

Prospekti zastoj!

Preizkušene

trtne brzgalne

vsake vrste se dobé pri
F. Kmetu, kleparju v Trebnjem.
Domač in soliden izdelek.
Cena od Din 480— do Din 580—

PAJTE!

Binkoštna veleprodaja

22. april J. GROBELNIK 15. maj

LIUBLJANA - MESTNI TRG 22

Vam nudi DOBRO BLAGO po sledečih cenah:

Kamgarn	Športni ševlot	Couvercoat
po Din 89	po Din 52	po Din 83
" 99	" 60	" 110
" 109	" 72	" 135
" 130	" 85	" 150
" 150	" 98	" 180
" 160	" 120	" 220
" 199	" 155	

Angleški štoi najfinnejše kvalitete od
Din 260 do 350

Damsko volno	Svilc	Pralno blago
Poplin po Din 45	Umetne po Din 24	Molinos po Din 7.80
Kasha " " 75	Rožaste " " 27	Belo blago
Modno " " 80	Tkane " " 38	po Din 7.90
Ia plašče po Din 120	Foulard " " 75	Tiskovine po Din 9.—
Rips " " 150		Cefiri po Din 10.—
Couvercoat " 160		Oxfordi " " 12.—
		Klot " " 17.—

Svilcne rute od
Din 48 do Din 105

Zastori

Zepni robci

Creppe de Chine
enobarvni in ro-
žasti od Din 110
naprej

Preproge
Pred-
posteljniki

Razven tega pa popolnoma zastoj:

pri nakupu volnenega blaga do 400 Din — 6 robev
1000 Din — ostanek za otro-
ško obleko. Pri večjem nakupu pa po dogovoru do 10% vrednosti.

Oglejte si!

Prepričajte se!

BINKOŠTNA VELEPRODAJA

ŽE 32 LET V SLUŽBI

bolnih in zdravih

stoji Fellerjev pravi prijetnodileti
„Elsafu d“.

Za bolnega

Za zdravega

Je Fellerjev Elsafu d. zanesljivo domače sredstvo in kozmetikum za umirjenje bolečin, katerega delovanje se hvali z nešte imi zahvalnicami tudi iz visokih krogov ter iz dalekih krajev pri hudih bolečinah na obrazu ter na celim telesu, pri trganju v sklepih, zoboboli, glavobolu, natančno pri reumatičnih bolečinah, kot o kladi: na rane ter pri mnogih drugih slučajih, ker je nujna pomoč potrebna.

zanesljivo obrambno sredstvo pri čezmerni občutljivosti za hladni zrak, za kašljanje, mialgije in šivec, za osvoboditev upadlih moči, kot razkuževalno sredstvo za roke, obraz, zobe, usta in dihalo, kot obramba proti prehladu, kihanju in gripu, za razpuščanje sluzi pri grgranju, proti kašlju, hrpavosti, t. d. Za nego glave kot dodatek do evni vodi za pranje l. t. d.

Nekoč kapljice na slad' orlu uteši nošenje bolečine in vpliva o poveljno! Doziva se v lekarnah in sorodnih trgovinah, poskusna steklenica za 6 din, dvojna steklenica 9 din, ali pa velika specialna steklenica 25 din. Po nošti vsaj en zavoj, kateri vsebuje 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 62 din. Šest takih zavojev samo Din 250! Vse že s poštno in zavojino pri:

Eugen V. Feller, lekarnar, Stn' Ica Donja
Elsafu d. št. 15, Hrvatska.

Ako pa potrebujete kaj dobrega za Vašo prebavo, naročite omenjen Fellerjevo blago delujoče Elsa kroglice, 6 steklenic 12 din.

V zdravem človeku je zdrava narava in močna delavnost. Slabi čvili, ako i katere gre in kratek povzročajo ohlajenje in b. leze. Pred o si n. av. 15 čvili, n. šite don. ca. r. industri. rev. ljev. r. m. k. l. z. h. v. a. t. e. n. o. v. d. u. s. t. r. o. v. a. n. c. e. k. v. h. a. r. e. m. n. a. d. e. t. e. č. v. i. l. j. e. p. r. i. e. r. o. č. n. i. d. o. l. k. p. o. s. l. e. d. e. i. h. c. e. n. a. b. i. z. k. v. i. n. e. 149 D. n. t. e. e. t. i. n. e. 173. h. e. k. 1. 9. e. r. k. 1. 6. l. o. v. s. k. i. 241. g. o. z. e. r. j. 259. s. t. o. r. j. 483 D. n. R. a. z. n. i. t. g. o. n. a. h. a. j. a. o. v. c. e. n. i. k. u, k. a. t. e. r. i. s. e. p. o. s. i. j. e. n. a. z. a. h. t. e. v. o. v. s. a. k. e. m. p. a. s. o. j. i. m. o. n. i. t. r. e. p. e. n. i. i. i. l. u. k. s. u. m. d. a. m. s. k. i. i. n. o. r. o. k. i. č. v. i. l. j. e. o. n. i. š. l. j. e. c. e. n. i. k. a. k. o. r. d. r. u. g. i. e. K. r. n. e. n. g. a. m. s. e. z. a. m. e. n. a. a. l. i. v. n. e. d. e. n. a. r. i. n. d. u. s. t. r. i. j. a. č. v. j. e. v. i. n. v. e. l. e. t. r. g. o. v. i. n. a.

R. STER-
MECKI,
CELJE št.
19, Slove-
nija.

Čez 30 let staro pošteno podjetje
pri

»Češniku«

Ljubljana, Lingarjeva ulica

Najboljši nakup dobrega in trpežnega blaga za ženske in moške obleke.

Sukno, štofi, kamgarni
samo češko in angleško.

Prepričajte se! Ogledajte si zalogo!

Nova trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Sv. Petra cesta 38 (nasproti gostilne pri Bončarju). Za birmance, botre in botrice imam najboljšo in trpežno blago za obleke v zalogi. Vsa vrstna rube za ženske od najfinjših svilenih, pa do navadnih kambrkastih po čudovito nizkih cenah. Nogavice, žepne robce, kravate, vrhovrstno blago za moške srajce, potrebščine za krojače in šivilje itd. Cenj. občinstvu se naitopleje priporočam za obilen obisk. Adalbert Ivanuš, trg. z manufak. blagom, Sv. Petra c., Ljublj.

SAKSONSKI SEMENSKI - KROMPIR

oddaja, dokler traja zaloga

»Gospodarska zveza« v Ljubljani.

Edino najboljši

šivarni stroji in pietilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

naVičla garancija

Najboljša in večvrst. vina

dobite najceneje pri Kmetijskem gospodarskem
društvu v Dolenjem Logatcu.

Ribiči!

Čas je, da se opremita za
ribolov, kar Vam nudi
bogata izbira
F. K. KAISER, puškar
Ljubljana, Kongres. trg 9.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vo no iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lasno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neome enim jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hrani'ne vloge znašajo nad 160 milijonov Din.

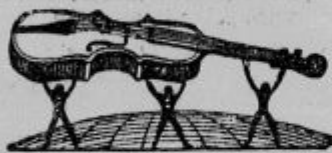
4

Prešernova
ulica
poleg
franciškanske
cerkveBirmanske ure za dečke od
Din 49-60 naprejNajvečja zaloga ur, zlatnine
in srebrnineLastna protokolirana tovarna
ur v ŠviciBIRMANSKA
DARILABirmanske ure od
Din 98— naprejH. SUTTNER
Ljubljana 1Srebrne vrane verižice (Colliers)
od Din 20— naprejZlate vratne verižice (Colliers)
od Din 85— naprejZahtevajte cenik zastoj in
poštne prosto

4

Prešernova
ulica
poleg
franciškanske
cerkve

Mreže za postele

dobite najceneje - ker se tudi sprejemajo v po-
pravilo - pri prvi Ljublj. izdeloval. žičnih pletenin
Andlovic & Strgulc, Komenskega 34, Ljubljana.

Veiki ilustrovani CENIK
dobite zaslonj. — Zahtevajte ga od skladišča
MEINEL IN HEROLD
tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. Lorger MARIBOR Stev. 107-B
Violine od Din 35—, Ročne harmonike od Din 35—,
Tamburice od Din 28—, Gramofoni od Din 345— dalje.

Vedno svežo
in lepo **psenično moko**staro in novo KORUZO, debele otrobe, lanene
tropine, prvovrstna semena, vse vrste umetna gno-
jila, cement itd. itd. 2% popust — dobite vedno
najceneje pri Kmetijskem gospodarskem društvu v
Dolenjem Logatcu in pri podružnici v Hotedrlci.

Pljučne bolezni
Bronhitis
Kašelj, astma
Tuberkulozo
Slabokrvnost

Zahtevajte brezplačno poučno razpravo o gornjih boleznih!

Izdajatelj: Dr. Franc Klotenc

Urednik: Franc Zabret

Portland-cemenina tovarna d.d.

Dovje-Mojstrana

ustanovlja 1. 1892.
priporoča svoj pr-
vovrstni izdelek

Portland - cementa.

Dobavlja se promptno
iz tovarne kakor tudi od
zaloge v Javnih skladi-
ščih, — Ljubljana,
Dunajska cesta št. 33.Zastopnik: Josip Gagel, Ljubljana
Šolski drevored. Telefon št. 2547.

Chinoferrin

železnato kina-vino je izborno, zdravniško pri-
poročeno zdravilo proti slabokrvnosti, bledici,
želodčnim boleznim in mrazici. Krepi telo in se
toplo priporoča vsem, ki so potrebni okrepčila po
težkih in dolgotrajnih boleznih. Varujte se ponare-
jenih izdelkov in zahtevajte v vseh lekarnah edino
le CHINOFERRIN-KLEŠČIC. — Proizvaja ga:
Mr. Mirko Kleščić, lekarnar, Samobor pri Zagrebu.

„Hudouscyn“

Dobiva se v vseh lekarnah škatlja
za 32 Din, kjer ga pa ni dobiti, po-
šlje 3 škatlje za 75 Din po povzetju
prosto poštne, edini proizvajalecLekarna
I. Hudouski, Subotica 80

AJDOVA MOKA

po 3 Din; fini zdrob iz argentinske koruze po
Din 4.30; fina moka št. 0 iz banatske pšenice po
Din 4.30. — Razposilja od 25 kg naprej PAVEL
SEDEJ, umetni mlin, Javornik na Gorenjskem.Priznana največja in najcenejša izbira
moških in otroških klobukov,
čepic, perila, kravat, nogavic
lastnega izdelka i. t. d. pri**ANTON ADAMIČ-U**
KRANJIstotam velika izbira
vseh vrst predmetov za birmo.

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn

Škodovi Zavodi v Piznju
se nahajajo v velikosti od 1/4
do 30 k. s. stalno v naši zalogi
v Ljubljani.

Obrnite se na:

Zastopstvo Škodovih zavodov, Ljubljana,
Selenburška ulica št. 7. Telefon 2966.Prometni zavod za premog
d. d. Ljubljanaprodaja po najugodnejših cenah
in samo na debelo**Premog.** domači in inozemski za domačo
kurjavo in industrijske svrhe**Kopaški premog** vseh vrst**Koks.** livarniški, plavžarski in plinski
Brikele.Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, I. nadst.

Za Jugoslovanska tiskarno: Karel Ček